

იმისთანა წმინდა საცემში, ბეგობრივ ბეჭდვით სიფყვას, ფუფილებით და ჭებებით ბუბ-თის გაცანა ყულა უკანდისმბაგე უსამაგლესია.

გაგონის 1918 წლის
25 ივლისიდან

საქართველო

ოთხშაბათი, 20 მარტი, 2024 წ. №33 (9713) ელ.ფოსტა: sakresp@top.ge და sakresp@mail.ru ფასი 1 ლარი

მიზროლოლითი ანანია ჯაფარიძე

ქართული ანბანის ფარული ლათინიზაცია

...ერთ-ერთი ყველაზე
გაუნათლებელი
თაობა მსოფლიოს
81 ქვეყანას შორის
საქართველოშია.

SOS!

**ქართულ
ანბანთან
ერთად
საქართველოც
კვდება!!!**

უკვლესი
წიგნიერებისა
და კულტურის
ქვეყანაში!

ნ. 5 გვ.

**ო, ენავე,
ჩვეო!..**

ირაკლი გობაია:

4

**მაკაინს
კოვში
ნაცარში
ჩაუვარდა
და...
2008 წელს
ღიად
ნაქბინა
ვიშას!**

სამთავროს
უნიკალური
კომპლექსის
რესტავრაცია
წარმატებით
გაგრძელდება

© წვევლიკა 8
**უმისოდ რად
იღებრეთა?!**

ქართული სმეგვის „წუთისოფელი“ 7 დედაუნნივერსიტეტი

ზურაბ ცუცქერიძე

„შეიძლება ვირის თავი ორგულად გასაღდეს“ 6

„ხალხის
კალის“
თავმჯდომარე 3
სოზარ
სუბარძი:

**2008 წლის ომი იყო
სამშობლოს ღალატის
უპრეცედენტო აქტი!**

მინისტრი, მიველოცო ინოვაციებისა და ტექნოლოგიების სააგენტოს 10 წლის იუბილე, ეს ძალიან მნიშვნელოვანი თარიღი, ამის შესახებ საქართველოს პრემიერ-მინისტრმა, ირაკლი კობახიძემ ინოვაციებისა და ტექნოლოგიების სააგენტოს 10 წლის იუბილესთან დაკავშირებით გამართულ პრეს-კონფერენსიაზე სიტყვით გამოსვლისას განაცხადა.

მინისტრი, მიველოცო ინოვაციებისა და ტექნოლოგიების სააგენტოს 10 წლის იუბილე, ეს ძალიან მნიშვნელოვანი თარიღი, ამის შესახებ საქართველოს პრემიერ-მინისტრმა, ირაკლი კობახიძემ ინოვაციებისა და ტექნოლოგიების სააგენტოს 10 წლის იუბილესთან დაკავშირებით გამართულ პრეს-კონფერენსიაზე სიტყვით გამოსვლისას განაცხადა.

ირაკლი კობახიძე: გვჭირდება სოფნაზე დაფუძნებული, ინოვაციური ეკონომიკა

მთავრობის მეთაურმა სააგენტოს საქმიანობაზე ისაუბრა და აღნიშნა, რომ მიღწეული შედეგები შთაბეჭდილებითაა.

«ცოდნაზე დაფუძნებული, ინოვაციური ეკონომიკის განვითარებას ჩვენი ქვეყნის წინსვლისათვის განსაკუთრებული, ძალიან დიდი მნიშვნელობა აქვს. მნიშვნელოვანია ის საქმიანობა, რომელსაც ინოვაციური ეკონომიკის განვითარებას ვთვლით».

დამეთანხმებით, ეს არის ძალიან შთაბეჭდილებითაა. სააგენტოს მხარდაჭერით, საქართველოში შემოვიდა მსოფლიოს ტოპ 3-ში შემავალი აქსელერატორი „500“. საქართველოს დონის აქსელერატორის პროგრამაში, რომელსაც იგი ახორციელებს, ქართულთან ერთად, საერთაშორისო სტარტაპებიც მონაწილეობენ. ეს ფაქტი საქართველოს, როგორც რეგიონული ინოვაციური ჰაბის როლს უსვამს ხაზს. აქსელერატორის პროგრამის შედეგად 2022 წელს საქართველოში შეიქმნა პირველი კერძო ვენჩურული ფონდი 20 მილიონი დოლარის კაპიტალით.

საქართველოს მასშტაბით შეიქმნა ცხრა ტექნოპარკი, რომელიც ერთი ფანჯრის პრინციპით უზრუნველყოფს ინოვაციური იდეების მქონე მოქალაქეების დახმარებას სხვადასხვა პროექტის განხორციელებაში. წელს მეთაურ ტექნოპარკი ქუთაისში გაიხსნება», - აღნიშნა პრემიერმა.

ების და ტექნოლოგიების სააგენტო საქართველოში ინოვაციური ეკონომიკის ფორმირებისთვის ახორციელებს. სააგენტოს ათწლიანი საქმიანობის შედეგები შთაბეჭდილებითაა. საგრანტო პროგრამების ფარგლებში, დაახლოებით, 38 მილიონი ლარით დაფინანსდა გლობალური მასშტაბის პოტენციალის მქონე 200-ზე მეტი ინოვაციური სტარტაპი. შედეგად, მენეჯერებმა დააგვიწინავეს ნახევარი მილიარდი ლარის ოდენობის კერძო ფინანსური სარგებელი და, რაც განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია, შექმნეს 3 ათასი ახალი სამუშაო ადგილი.

თველოს, როგორც რეგიონული ინოვაციური ჰაბის როლს უსვამს ხაზს. აქსელერატორის პროგრამის შედეგად 2022 წელს საქართველოში შეიქმნა პირველი კერძო ვენჩურული ფონდი 20 მილიონი დოლარის კაპიტალით.

საქმონ ჩინურ მდგომარეობაში დატოვება აბსოლუტურად მიუღებელია!

სალომე ზურაბიშვილსა და რადიკალური ოპოზიციის წარმომადგენლებს უნდათ, რომ ცესკო დარჩეს ჩინში, რა თქმა უნდა, საპარლამენტო უმრავლესობას ვერ ექნება ეს სურვილი, - ამის შესახებ საქართველოს პრემიერ-მინისტრმა, ირაკლი კობახიძემ ურნალისტიკებს განუცხადა. პრემიერის თქმით, პრეზიდენტის ვეტოს დაძლევა ემსახურება ევროკავშირის ცხრა პუნქტიდან ერთ-ერთის შესრულებას.

«რაც შეეხება ცესკოს საკითხს, ძალიან მარტივად არის აქ საქმე - დღეს არის ერთგვარი ჩინი შექმნილი ცესკოში, რადგან წელიწადნახევრის წინ არიან არჩეული ექვსი თვის ვადით ცესკოს მოქმედი თავმჯდომარე, ცესკოს ორი წევრი, ეს არის ერთგვარი ჩინური მდგომარეობა. ის კანონპროექტი, რომელიც მიიღო პარლამენტმა თავის დროზე - მე, როგორც პარლამენტის წევრი, ვიყავი ჩართული ამ კანონპროექტის შემუშავებაში - ითვალისწინებს ჩინიდან გამოსვლას. ცესკო, არ შეიძლება, დარჩეს ჩინში. სალომე ზურაბიშვილსა და რადიკალური ოპოზიციის წარმომადგენლებს უნდათ, რომ ცესკო დარჩეს ჩინში, რა თქმა უნდა, საპარლამენტო უმრავლესობას ვერ ექნება ეს სურვილი, აქედან გამომდინარე, ბუნებრივია, ვეტოს დაძლევის ალტერნატივა არ აქვს. ჩვენ ვერ დავტოვებთ ცესკოს ჩინურ მდგომარეობაში. ეს არის აბსოლუტურად მიუღებელი, რათა შესრულდეს ევროკავშირის ცხრა პუნქტიდან ერთ-ერთი, რომელიც უკავშირდება საქართველოში თავისუფალი, სამართლიანი, გამართული არჩევნების ჩატარებას, ამიტომ აუცილებელია ამ ვეტოს დაძლევა. ამ ვეტოს დაძლევა ემსახურება ევროკავშირის ცხრა პუნქტიდან ერთ-ერთის შესრულებას», - განაცხადა პრემიერმა.

დავით ხიდაშელს პრაპიტიარ სიღუპლო ინფორმაციაზე ხელი არ მიუწვდებოდა!

დავით ხიდაშელთან დაკავშირებით თავდაცვის სამინისტრომ გაავრცელა ინფორმაცია, სადაც ძალიან მკაფიოდ ეწერა, რომ დავით ხიდაშელს არაფართარ ინფორმაციაზე, მით უმეტეს, სიღუპლო ინფორმაციაზე წვდომა არ ჰქონია და ვით ხიდაშელს. ჩვენ ვართ პასუხისმგებლები საკუთარ გადაწყვეტილებებზე. საბოლოო ჯამში, გვექონდა მსჯელობა ამ თემასთან დაკავშირებით. იყო გარკვეული შრომითი ურთიერთობა, რომელიც შეწყდა თემრევილიდან. აქ საუბარი იყო იმაზე, რომ ეს ადამიანი დაახლოებულია ვეტუშენკოვთან, რომელიც არის ბაიდენის ოჯახთან დაახლოებული პირი და არა მგონია, აქ რაღაც სპეკულაციის საფუძველი იყოს. ამერიკამ არ დაასაწყვირა იმის გამო, რომ არის მჭიდრო კავშირში ამერიკულ პოლიტიკურ ელიტასთან, მათ შორის, ბაიდენის ოჯახთან. შესაბამისად, აქ სპეკულაციები, მე მგონი, ზედმეტია», - განაცხადა პრემიერმა.

პრემიერის თქმით, ხიდაშელთან იყო გარკვეული შრომითი ურთიერთობა, რომელიც შეწყდა თემრევილიდან. «მე როგორც ვიცი, დავით ხიდაშელთან დაკავშირებით თავდაცვის სამინისტრომ გაავრცელა ინფორმაცია. თავდაცვის სამინისტროს მიერ გავრცელებულ ტექსტში ძალიან მკაფიოდ ეწერა, რომ არაფართარ ინფორმაციაზე, მით უმეტეს, სიღუპლო ინფორმაციაზე წვდომა არ ჰქონია დავით ხიდაშელს. ჩვენ ვართ პასუხისმგებლები საკუთარ გადაწყვეტილებებზე. საბოლოო ჯამში, გვექონდა მსჯელობა ამ თემასთან დაკავშირებით. იყო გარკვეული შრომითი ურთიერთობა, რომელიც შეწყდა თემრევილიდან. აქ საუბარი იყო იმაზე, რომ ეს ადამიანი დაახლოებულია ვეტუშენკოვთან, რომელიც არის ბაიდენის ოჯახთან დაახლოებული პირი და არა მგონია, აქ რაღაც სპეკულაციის საფუძველი იყოს. ამერიკამ არ დაასაწყვირა იმის გამო, რომ არის მჭიდრო კავშირში ამერიკულ პოლიტიკურ ელიტასთან, მათ შორის, ბაიდენის ოჯახთან. შესაბამისად, აქ სპეკულაციები, მე მგონი, ზედმეტია», - განაცხადა პრემიერმა.

ნატო-საქართველოს პარტნიორობა გალალ დონეზეა!

ნატო-საქართველოს პარტნიორობა არის მაღალ დონეზე. რა თქმა უნდა, გავაგრძელებთ მჭიდრო თანამშრომლობას, - ამის შესახებ საქართველოს პრემიერ-მინისტრმა, ირაკლი კობახიძემ ურნალისტიკებს განუცხადა.

პრემიერის თქმით, დიდი ოპტიმიზმის საფუძველს იძლევა ის შეხვედრები, რომელიც შედგა ალიანსის გენერალურ მდივან იენს სტოლტენბერგთან.

«18 მარტს გვექონდა არაჩვეულებრივი შეხვედრები ბატონ სტოლტენბერგთან. შემდეგ ვახშმის რეჟიმშიც მეგობრულად გავაგრძელებთ საუბარი ყველა იმ თემაზე, რომელიც უკავშირდება ნატო-საქართველოს პარტნიორობას. ნატო-საქართველოს პარტნიორობა არის მაღალ დონეზე. რა თქმა უნდა, გავაგრძელებთ მჭიდრო თანამშრომლობას, ვეცდებით, კიდევ უფრო მეტად გავაღრმავოთ ეს ურთიერთობები. ძალიან დიდი ოპტიმიზმის საფუძველს იძლევა ის შეხვედრები, რომელიც შედგა ბატონ სტოლტენბერგთან», - განაცხადა პრემიერმა.

რატომ გალალ USAID-ი, რომ პარალელური დათვლის შედეგები იყო მსდარი?

ISFED-ს აქვს ნულოვანი ნდობა ქართველი ხალხის მხრიდან და როდესაც ასეთი ნულოვანი ნდობის ორგანიზაციები არის ძირითადი დასაყრდენი დაკვირვების დროს, ეს არის ძალიან სამწუხარო. თუმცა, სამწუხარო

ისიც არის, რომ არათუ ISFED-ი, თავად USAID-ი იყო ჩართული 2020 წელს პარალელური დათვლის მცდარი შედეგების გავრცელებაში და ეს თავად ISFED-მაც აღიარა, - ამის შესახებ საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარე შალვა შავაჩაძემ ურნალისტიკებს განუცხადა.

მისი თქმით, USAID-მა არათუ არ უთხრა ხელისუფლებას და ქართველ ხალხს, რომ პარალელური დათვლის შედეგები იყო მცდარი, არამედ პირდაპირ მალაფა. მისივე თქმით, USAID-ს დღემდე არ გაუკეთებია განმარტება, მათ შორის იმასთან დაკავშირებით, ეს აშშ-ის საელჩოსთვის თუ იყო ცნობილი.

«სამწუხაროდ, ამის შემდეგ, მიუხედავად იმისა, რომ მე პირადად არაერთხელ ამ საკითხს ხაზი გავუსვი და მოვეწოდე, დღემდე არ მოგვისმინია USAID-ის განმარტება, რასთან გვექონდა საქმე 2020 წლის ნოემბერ-დეკემბერში; ის თანამშრომლები, რომლებიც, ზოგი აღარ არის უკვე საქართველოში, რატომ მალაფდნენ ამ ინფორმაციას და მეორე - ვინ იყო USAID-ის გარდა, იყო თუ არა ეს ცნობილი საელჩოსთვის, ელჩისთვის, რომელიც მამინ ფასილიტაციაში იყო ჩართული. საინტერესოა, პარალელური დათვლის შედეგები, რომელსაც ძირითად არგუმენტად აყენებდა ოპოზიცია და რომელსაც აფუძნებდა მთელ ამ ყალბ, რეგულაციურ ნარატივს, ამის შესახებ იყო თუ არა ცნობილი საელჩოში, ვისთვის იყო ცნობილი ის ცნობილი, USAID-ის თანამშრომლებისთვის, საელჩოს თანამშრომლებისთვის, თუ ვისთვის.

«დღემდე, სამწუხაროდ, USAID-მა ქართველი ხალხი

არ ჩათვალა ღირსად, რომ განმარტება გააკეთოს ამასთან დაკავშირებით. რა ვიცი, ბოდიშის მოხდაც არ იქნებოდა ცუდი სხვათა შორის, მაგრამ განმარტება გააკეთო, რასთან გვექონდა საქმე, რამდენად დაინტერესდნენ ამით, შიდა მოკვლევა იყო თუ არა ამასთან დაკავშირებით, ვინ იყო და თუ იყო ვინმემ, რატომ არ ეუბნებოდნენ ამის ქართველ ხალხს და ერთი თვე რატომ იყო აქ არეულობა, რატომ იყო თავდასხმა ცესკო-ზე, რატომ ტარდებოდა აქციები, როდესაც საფუძველი იყო აბსოლუტურად ყალბი», - განაცხადა შალვა შავაჩაძემ.

ანაკლიის პორტის მშენებლობა ივნისში დაიწყება

ანაკლიის პორტზე გეგმა არის უკიდურესად კონკრეტული, მისში დასრულებული პროცედურები, რაც ტენდერთან არის დაკავშირებული, - ამის შესახებ საქართველოს პრემიერ-მინისტრმა, ირაკლი კობახიძემ ურნალისტიკებს განუცხადა. როგორც პრემიერმა აღნიშნა, ივნისში დაიწყება უკვე სამუშაოები.

«დაახლოებით ორი წელი დასტირდება პირველი, ძირითად ფაზას. რაც შეეხება პირველ გემს ა.შ. მთავარია ჩვენთვის, პირველი ფაზა ორ წელიწადში ჩარმატებით დასრულდეს. ამაზე არის მთლიანად კონცენტრირებული ჩვენი მუშაობა», - განაცხადა პრემიერ-მინისტრმა.

„ხალხის ძალის“ შოკისმოგვრელი სიგარტული

პოლიტიკური პარტია „ხალხის ძალის“ თავმჯდომარედ სოზარ სუბარი აირჩიეს

საზოგადოებრივი მოძრაობა „ხალხის ძალა“ პოლიტიკურ პარტიად გარდაიქმნა.

პოლიტიკური პარტიის, „ხალხის ძალის“ დამფუძნებელი ყრილობა პარტიის წევრმა, დეპუტატმა ეპა სუაშვილმა გახსნა, რომელმაც შეკრებილ საზოგადოებას სიტყვით მიმართა და აღნიშნა, რომ ყრილობის მიერ არჩეული იქნება ყრილობის თავმჯდომარე, მდივანი, პარტიის ხმის დამთვლელი კომისია, განისაზღვრება პარტიის სახელწოდება და დამტკიცდება პარტიის წესდება. ასევე, არჩეული იქნება პარტიის სარევიზიო კომისია.

ეპა სუაშვილმა ყრილობის დელეგატების წინაშე პარტიის დამფუძნებელი რვა წევრის (ლიმიტირებული ხუნდამა, მისაძე ყაყაძი, ვიქტორ ჯაფარიძე, გიორგი მამულაძე, ეპა სუაშვილი, ირაკლი (ლანი) ბერაძე, ლევან კახარაძე) წარდგინებით პარტიის თავმჯდომარეობის კანდიდატად სოზარ სუბარი დაასახელა.

სოზარ სუბარი ყრილობამ ერთხმად აირჩია.

სოზარ სუბარი: 2008 წლის ომი იყო საზოგადოებრივი უპრეცედენტო აქტი!

გალე ორი წელი მსრულდება, რაც „ხალხის ძალა“ პოლიტიკურ ასპარეზზე გამოვიდა. ორი წლის წინ, როცა რუსეთი უკრაინაში შეიჭრა, დაიწყო წარმოუდგენელი ზეწოლა საქართველოს ხელისუფლებამ, რომ ჩვენი ტერიტორიიდან მერე ფრონტი გავიხსნა რუსეთის წინააღმდეგ. ერთადერთი, ვისაც ამ უმძიმესი სტენდარის თავიდან აცილება შეეძლო, ქართველი ხალხი იყო. ამისთვის კი ხალხს უნდა სცოდნოდეს, თუ რა ხდებოდა პოლიტიკურ კულანებში, – ასე მიმართა პოლიტიკური პარტიის, „ხალხის ძალის“ არჩეულმა თავმჯდომარემ, სოზარ სუბარმა 18 მარტს პარტიის დამფუძნებელ ყრილობაზე შეკრებილ დელეგატებს.

სოზარ სუბარი შეკრებილ საზოგადოებას პარტიის დამფუძნებლის მიზნებზე, ამოცანებზე და სამომავლო გეგმებზე ესაუბრა. მთავარ ამოცანად მან საზოგადოების ინფორმირება დაასახელა და ხაზგასმით აღნიშნა, რომ პოლიტიკური მრძოლის ახალ ეტაპზე ჩვენი სამშობლოს და ხალხის მიმართ ჩადენილი დანაშაულებებისთვის „ნაციონალური მოძრაობის“ და მისი თანამშრომლები უცხოური აგენტურის გასამართლებად იქნება პოლიტიკური პარტია „ხალხის ძალის“ ერთ-ერთი მთავარი ამოცანა.

„ჩვენ ხალხს ვუთხარით სიმართლე, რომელიც შოკის მოგვრელი იყო რადიკალური ოპოზიციის სახელს ამოფარებული უცხოური აგენტურისა და მათი უპრეცედენტო ბრძოლის, სამაგიეროდ, სრულიად გასაგებია და მისაღებია აღმოჩნდა ქართველი საზოგადოებისთვის. პოლიტიკის ანაბანა, რომ ნებისმიერი ქვეყანა, უპირველეს ყოვლისა, თავისი ინტერესების

მოქმედებს. სხვა ქვეყანაში საკუთარი ინტერესების გატარება კი ყველაზე ადვილი მაშინ არის, თუ ამ ქვეყნის სათავეში საკუთარ აგენტურას მოიყვან.

სწორედ საქართველოს ხელი-სუფლებში მყოფი აგენტურის მოლაპატურება პოლიტიკამ გამოიწვია 2008 წლის ომში საქართველოს ჩართვა და, შედეგად, როგორც მაშინ სალომე ზურაბიშვილმა ამ ტრაგედიას უწოდა, საქართველოს ტერიტორიების „გეგმიური“ ჩაბარება რუსეთისთვის. 2022 წელსაც ამ აგენტურას შიქონდა დავალებული საქართველოში მერე ფრონტის გახსნა და ამიტომ ცდილობენ დღესაც ასე დაჟინებით თავიანთი აგენტების ხელი-სუფლებში მოზრუნებას მათი პატრონები.

სწორედ ამ აგენტურის მოლაპატურის პოლიტიკის გავრცელება იყო ევროსაბჭოს რეზოლუცია, რომელსაც „ნაციონალურმა მოძრაობამ“ მოაწერა ხელი. ამ რეზოლუციაში ჩაწერეს, რომ ომი საქართველომ დაიწყო, ხოლო ჩვენს ჯარისკაცებს და ოფიცრებს დააბრალეს, თითქოს მათ დაარღვიეს საერთაშორისო ჰუმანიტარული სამართალი და ადამიანის საყოველთაო უფლებები“, – განაცხადა სუბარმა.

სოზარ სუბარის განცხადებით, დღეს „ხალხის ძალა“ იწყებს პოლიტიკური მრძოლის ახალ ეტაპს.

„კიდევ ერთხელ გავიმეორებ – 2008 წლის ომი იყო სამშობლოს ღალატის უპრეცედენტო აქტი. ჩვენ აუცილებლად გამოვიძიებთ ამ ღალატს და დამნაშავეები პასუხს აგებენ ქართველი ხალხის წინაშე. თუ არ გვეცლინება სრული სიმართლე ამ ომის შესახებ, ძნელია ველაპარაკოთ ოკუპირებულ ტერიტორიებზე მცხოვრებ ჩვენს თანამემამულეებს – აფხაზებსა და ოსებს; ძნელია ვილაპარაკოთ ნდობის აღდგენაზე და გადავდგათ რე-

ალური ნაბიჯები ჩვენი უმთავრესი ოცნებისა და საზრუნავის, ქვეყნის ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენისკენ.

საქართველო ვერ გახდება სამართლებრივი სახელმწიფო, თუ არ შევადგინებთ „ნაციონალური მოძრაობის“ მიერ ადამიანის უფლებების ტოტალურ დარღვევებს, ადამიანების წამების, მკვლელობისა და საკუთრების წართმევის სისტემურ დანაშაულებებს, და მოლოდინს, თუ არ შევადგინებთ 2008 წლის ომში ქვეყნის ჩაბმას და ომის ზონაში მყოფი მშვიდობიანი მოსახლეობის მიტოვებას, რასაც ასევე მოქალაქის მსხვერპლი მოჰყვა. ეს არის დანაშაული, რასაც სხვა სახელს, ვერ ვუწოდებთ. მხოლოდ აგენტურის გასამართლების შემთხვევაში შევძლებთ, სამოლოდ დავძლიოთ რადიკალიზმი და ე.წ. პოლარიზაცია და შევქმნათ გრძელვადიანი განაღობა საქართველოს სუვერენიტეტის დაცვისთვის.

სანამ „ნაციონალური მოძრაობა“ და მისი ყველა თანამშრომლები არ გასამართლდება, მანამდე ამ ქვეყანაში მშვიდობის, სტაბილურობის, ეკონომიკური კეთილდღეობის, დეოკუპაციის და ეროვნული ინტერესების ბოლომდე გატარება ერთობლად გართულებულია. ჩვენ დღეს ვიწყებთ პოლიტიკური მრძოლის ახალ ეტაპს და ამ ეტაპზე ჩვენი სამშობლოს და ხალხის მიმართ ჩადენილი დანაშაულებებისთვის „ნაციონალური მოძრაობის“ და მისი თანამშრომლები უცხოური აგენტურის გასამართლება იქნება ჩვენი ერთ-ერთი მთავარი ამოცანა.

ამ მრძოლაში აუცილებლად გავიმარჯვებთ, გაიმარჯვებს ქართველი ხალხი და გაიმარჯვებს საქართველო. კიდევ ერთხელ იძიებ მალევე გამოცხადებული ნდობისთვის“.

ანაკლიის საზღვაო ნავსადგურის მშენებლობისთვის საერთაშორისო ტენდერი გამოცხადდა

მსოფლიო ბანკის მხარდაჭერით, ანაკლიის პორტის საზღვაო ინფრასტრუქტურის პროექტისთვის და სამშენებლო სამუშაოების განხორციელებისთვის საერთაშორისო ტენდერი გამოცხადდა, – ამის შესახებ აღნიშნულია ეკონომიკის სამინისტროს მიერ გავრცელებულ ინფორმაციაში.

სამინისტროს განცხადებით, სატენდერო დოკუმენტაცია ე.წ. „დიდი ოთხეულის კომპანიებს“ (Boskalis, DEME, Jan De Nul, Van Oord) დაეგზავნა. აღნიშნულ კომპანიებს საზღვაო სამუშაოების პროექტირების და წარმოების მდიდარი გამოცდილება გააჩნიათ. მნიშვნელოვანია, რომ პორტის საზღვაო სამუშაოების დიდი წილი მოდის ფსკერის დაღრმავებაზე, ხოლო აღნიშნული კომპანიები გლობალური დარგის (დამღრმავებელი) ფლოტის 80%-ს ფლობენ.

„სამუშაოების შესყიდვის სატენდერო დოკუმენტაციის ეფროპულ კომპანიებთან („დიდი ოთხეული“) დაგზავნის მიზანშეწონილობა საერთაშორისო საკონსულტაციო კომპანია HAEDIS B.V.-თან კონსულტაციის შედეგად გამოიკვეთა. აღნიშნული კომპანია შპს „ანაკლიის საზღვაო ნავსადგურში“ სამუშაოების დროულად, სამიხედოდ და მაღალი ხარისხით შესრულების, ტექნიკური დავალების მომზად-

ებისა და შემდგომში წარმოდგენილი წინადადებების შერჩევა-შეფასების მიზნით დაიქირავა.

აღნიშნული შესყიდვისთვის გამოყენებული იქნება ერთეულოვანი შესყიდვის პროცედურა, ლიმიტირებული საერთაშორისო სამაზრო მიდგომების გამოყენებით. მოწვეულმა პრეტენდენტებმა სატენდერო წინადადებები უნდა წარმოადგინონ ტექნიკური და ფინანსური მიმართულებით. გამარჯვებულად გამოვლინდება წინადადებმა, რომელიც დააკმაყოფილებს მოთხოვნებს/შერჩევის კრიტერიუმებს და ექნება ჯამური (ტექნიკური წინადადების ქულას პლუს ფინანსური წინადადების ქულა) უმაღლესი ქულა.

სატენდერო დოკუმენტაციასთან დაკავშირებით დამატებითი კითხვების დასასმელად და კონკურენტუნარიანი სატენდერო წინადადებების მოსამზადებლად

(წარმოსადგენად) მონაწილეებს 45-დღიანი ვადა მიეცათ. პრეტენდენტების მიერ წარმოდგენილი წინადადებების ტექნიკურ და ფინანსურ ნაწილში შეფასებას უზრუნველყოფს შპს „ანაკლიის საზღვაო ნავსადგურის“ მიერ სპეციალურად შექმნილი სატენდერო კომისია, საერთაშორისო კონსულტანტებთან ერთად.

ანაკლიის პორტის პროექტის განხორციელება ხელს შეუწყობს ათასობით ახალი სამუშაო ადგილის შექმნას, ადგილობრივი მოსახლეობის სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობის გაუმჯობესებას, საქართველოში გამოავლინდა სატრანსპორტო დენდრის კონკურენტუნარიანობის ზრდას, საქართველოს ტერიტორიის გავლით ახალი ტვირთბრუნვის მოზიდვას, ასევე ნავსადგურის მიმდებარე, წარმოებისა და ლოჯისტიკური სერვისების განვითარებას“, – აცხადებენ სამინისტროში.

პოსტსაბჭოთა სივრცეში ყველაზე ძვირი ბენზინი საქართველოსა და სომხეთშია!

გლობალური მონაცემთა ბაზა Numbeo, რომელიც მსოფლიოში სამომხმარებლო ფასებს სწავლობს, მსოფლიოს 95 ქვეყანაში ბენზინის ფასის რეიტინგს აქვეყნებს.

Numbeo-ს მონაცემებით, ყველაზე ძვირი ბენზინი ჰონგ კონგში, ფინეთსა და ნიდერლანდებშია. შესაბამისად, ჰონგ კონგში 1 ლიტრი ბენზინი 3\$ (7.95 ლარი) ღირს, ფინეთში – 2.21\$ (5.86 ლარი); ნიდერლანდებში – 2.16\$ (5.72 ლარი); მსოფლიოს მასშტაბით ყველაზე იაფი 1 ლიტრი ბენზინი ლიბიაშია და 0.03\$ (8 თეთრი) ღირს.

საქართველო ბენზინის სიძვირის მიხედვით ქვეყნების რეიტინგში 63-ე ადგილზეა და 1 ლიტრი ბენზინის საშუალო ფასი 1.83\$-ია (3.13 ლარი). პოსტსაბჭოთა სივრცეში საქართველოზე იაფია ბენზინი უზბეკეთში (69-ე ადგილზეა და ფასი 1\$-ია – 2.65 ლარი); ბელარუსში 78-ზე (0.78\$ – 2.07 ლარი), აზერბაიჯანში 82-ზე (0.61\$ – 1.62 ლარი), რუსეთში 84-ზე (0.58\$-1.54 ლარი), ყაზახეთში 88-ზე (0.51\$ – 1.35 ლარი).

საქართველოზე ძვირია ბენზინი – უკრაინაში (49-ე ადგილზეა და 1.37\$ ღირს), სომხეთსა 58-ზე (1.23\$), და თურქეთში 59-ზე (1.22\$).

„ხალხის ძალა“, საპარლამენტო არჩევნებამდე, 2008 წლის აგვისტოს ომის გამოცხადების დაწყების ინიციატივით გამოდის. მათ არქივის დამუშავების შემდეგ აღნიშნეს, რომ საპარლამენტო 2008 წლის აგვისტოში მოხდა, არა მხოლოდ ხელისუფლების ავანტურა, არამედ ეს იყო შეზღუდული ნაბიჯი. აღსანიშნავია, რომ „ნაციონალურმა მოძრაობამ“ ხელისუფლებაში ყოფნის დროს სრულად გააძეო 2008 წლის აგვისტოს ღვინის სატელევიზიო არქივი, თუმცა, საკუთარი დანაშაულის მტკიცებულებები აქვთ მოპოვებული მინს ვერ გაანაღდებია.

დამუშავდა მასალები, სადაც დასტურდება, რომ „ნაციონალური მოძრაობა“ 2008 წელს გლობალური ომის პარტიის დაკვეთით მოქმედებდა. აგვისტოს ომის გამოცხადებას ითხოვს პოლიტოლოგი, საერთაშორისო ურთიერთობების სპეციალისტი ირაკლი გოგიაშვილი, რომლის განცხადებით, ეს იყო უსერიოზულესი დანაშაული, რომელიც ჩაიდინა სააკაშვილმა.

სააკაშვილმა აპერიკული რესპულიკელების და დემოკრატიების

საქილდომ ქვად აქცინა ქვეყანა

– მატონო ირაკლი, „ხალხის ძალა“ ითხოვს 2008 წლის აგვისტოს ომის გამოცხადებას, ამტკიცებს, რომ ეს იყო სააკაშვილის ხელისუფლების ავანტურა ქვეყნის წინააღმდეგ. მატონო ირაკლი, როგორ ფიქრობთ, რატომ მოხდა ქვეყანაში 2008 წლის აგვისტოს 5-დღიანი ომი?

რა თქმა უნდა, იმხდლა – „მე ქართველი ვარ“! და ა.შ. ანუ, მიმდინარე იყო საქართველოსთან და შესაბამისად, რახან უფრო ანტირუსი იყო, მისი რეიტინგი გაიზარდა ამ ომის ფონზე. მაგრამ შოი, საოცრებაც და ეს ჩვენი „მხედართმთავარი“ აღმოჩნდა ლაჩარი. იფორთხა გორში, ვერ გაქაჩა 5 დღეზე მეტი. მაკვირებს კოვში ნაცარში ჩაუვარდა და მაშინ ღიად წაკვინა მიშას.

– 2008 წლის აგვისტოს ომი იყო უსერიოზულესი დანაშაული, რომელიც სააკაშვილმა ჩაიდინა. აშკარად იკვთებდა ის ფაქტი, რომ ამისთვის მზადება მიდიოდა. ნახეთ თავდაცვის სამინისტროს მიუჭეტი როგორ იზრდებოდა 2006-07-08 წლებში - რამდენიმე ასეულობით გაიზარდა – მიდიოდა უზარმაზარი შესყიდვები. ანუ, სააკაშვილი ამზადებდა ჯარს სამხედრო ოპერაციისთვის. ვარდა ამისა, არის ასეთი მოსაზრება, რომ ამ ომის წარმოება იყო ჯონ მაკკეინის ინიციატივაში.

ამას მოჰყვა მერე მადინი, რომელიც მაშინ ვიცე-პრეზიდენტი იყო, ჩამოვიდა. სააკაშვილი წაიყვანეს ამერიკაში და საციკოკო მამუნივით დემოკრატიების შეხვედრებზე ატარეს, რომ აი, საქართველოს პრეზიდენტი აგერ, ჩვენს გვერდით არისო. ანუ, სააკაშვილმა რესპუბლიკელების და დემოკრატიების სატილდომ ქვად აქცია ქვეყანა და ცირკის მაიმუნივით ჩაატარეს ქვეყნის მამუნივით. რამი იმანუელმა, რომელიც მაშინ ომამას აღმინისტრაციის უფროსი იყო, სააკაშვილს უთხრა, შენ ეს ომი ჩვენს წინააღმდეგ დაიწყე. სააკაშვილი თავად ამბობს დიმიტრი გორდონთან ინტერვიუში ამის შესახებ და სწორედ იყო. იმიტომ, რომ მართლაც ასე იყო, უბრალოდ, მაკკეინს ვერ გაუქაჩა.

– რას გულისხმობთ?

– 2008 წელს საპრეზიდენტო არჩევნები იყო აშშ-ში, სადაც რესპუბლიკელი მაკკეინი უპირისპირდებოდა დემოკრატიების კანდიდატ ობამას. 1 აგვისტოს მონაცემებით ობამა მას უსწრებდა 11%-ით. როგორც კი დაიწყო ომი, ეს განსხვავება შემცირდა 3%-მდე.

– როგორ ფიქრობთ, ვინ იყო ამ იდეის ავტორი?

– ჩემი აზრით, იდეის ავტორი შეიძლება ყოფილიყო რენდი შონემანი, რომელიც იყო მაკკეინის თანამდევნი საერთაშორისო ურთიერთობებში, შემდგომში ის მიშას კონსულტანტიც იყო. საერთოდ შონემანს ახსიათებდა

– იმიტომ, რომ მაკკეინი ითვლებოდა უფრო ანტირუსად. საქართველო ამერიკის შიგნით გაპიარებული იყო როგორც ჩვენი პარტნიორი ქვეყანა, სააკაშვილი დემოკრატიის შექმნა და ა.შ. მაკკეინი რამდენჯერმე იყო საქართველოში ნამყოფი, მიშასთან სუ-

ირაკლი გოგიაშვილი: მაკკეინს კოვში ნაცარში ჩაუვარდა და... 2008 წელს ღიად ნაკვინა მიშას!

ასეთი ავანტიურისტიკური გეგმები. ამერიკის არჩევნების ფონზე დაგეგმეს ომი საქართველოში. შედეგად რა მივიღეთ – არ გამოვიცხადე, რომ ორმაგი ითამაშა მიშამ და კრემლსაც შეუთანხმა. იმათ რატომ არ ესამოვინებოდათ, როდესაც კოლონის ხეობა ერთი გასროლის გარეშე წაიღეს, იქ ეშვარ კვიციანი „მონადირე“ მანამდე სპეცოპერაციით განდევნეს, ახალგორი შეუფუტეს. გამსახურდის გაუქმებული ჰქონდა ავტონომიური სტატუსი და სააკაშვილმა იურიდიულად აღუდგინა. შედეგად, ერთი გასროლის გარეშე გადასცა რუსეთს ახალგორიც, ისევე როგორც კოლონის ხეობა.

ზოგადობრივად ისეთი ხალხი უნდა იყოს მონაწილე, რომელსაც ენდობიან ადამიანები და საერთოდ, ეს ომი თავიდან არის გამოსაძიებელი. ის, რაღაც პაატა დავითაიას კომისია, რეალურად კი მიშას კომისია, მიშამ თვითონ შექმნა, თითქოსდა დაავალა გამოიძიებო. მიშანი იყო რა – დაედო დასკვა და შეექმნა ილუზია, რომ გამოიძიება ჩატარდა. ეს ომი თავიდან არის გამოსაძიებელი 2003 წლის „ვარდების რევოლუციის“ სახელით ცნობილი სახელმწიფო გადატრიალებაც.

– რომ დავაკვირდეთ, დანაშაულის მთელი წყება, როგორც ომამდე მიმდინარე პროცესები, თვითონ ომი და ომის შემდეგ რაც მოხდა...

– რაც შეეხება აფხაზეთის ომს, კითხვები ამ შემთხვევაშიც საკმაოდ ბევრია და მათ შორის აშშ-ის ჩართულობაზე და ინტერესებზე. არ ფიქრობთ, რომ სწორედ აფხაზეთის ომით უნდა დაიწყოს გამოძიება, რომ მივიღეთ 2008 წლის აგვისტოს მოვლენებზე?

– რა თქმა უნდა, ვიცით, რომ ომის მერე კვანთავილდა ძარცვა სახელმწიფო და იარაღის მიზნის გააჩაღა. ამერიკაში მაგაზე საქმეც იყო აღძრული, „ფუბია“-ს დირექტორი ჩამოვიდა თბილისში საგანგებოდ, მაგრამ თვითმფრინავიდან არ ჩამოვიდა, იქით ეახლა ვანო მერაბიშვილი. ასეთი ვითარება იყო და აგერ, ახლა მაკკეინის ქუჩაზე გვაქვს სააკაშვილის წყალობით, მათ შორის მუშის ქუჩაზე! ვისარგებლებ თქვენი საშუალებებით და მინდა გადახმავანო ერთი იდეა – ამას წინათ გარდაიცვალა სახელგანთქანი ქართველი ფალავანი ლევან თედიაშვილი, ყველა ქართველის სიამაყე. გამოვიდეთ ინიციატივით და მივმართავ თბილისის საკრებულოს, ყველა თბილისელი ვინც არის ამ საკითხით დაინტერესებული, რომ ჯონ მაკკეინის ქუჩას, რომელსაც მხოლოდ ნეგატიური გავლენა აქვს საქართველოს რეალობასა და მდებარე, გადავარქვათ სახელი და დავარქვათ ლევან თედიაშვილის ქუჩა. ეს იქნებოდა აბსოლუტურად სამართლიანი და ლევანის პატივისცემა. რა თქმა უნდა, ჯონ მაკკეინის ქუჩა საქართველოში არ უნდა იყოს. ეს არის კაცი, რომლის გამო 2008 წელს 8 აგვისტოს სააკაშვილმა შეგვაჯახა რუსეთს.

– მე ვფიქრობ, საქართველოს პროკურატურას და აფხაზეთის სტრუქტურებს აქვთ უზარმაზარი ინფორმაცია. მაგრამ, თუ ვხედავთ, რომ აფხაზეთთან შეიძლება ახლა რაღაც საკითხების დალაგება და წინ წაწევა კონფლიქტის მოგვარების კუთხით, მაშინ ამ ფონზე ასეთი კომისიის შექმნა არ იქნებოდა მიზანშეწონილი – საფრთხილო საქმეა.

– რაც შეეხება საგამოძიებო კომისიის შექმნას, დგას ამის აუცილებლობა?

– აუცილებლად უნდა შეიქმნას, მაგრამ ეს არ უნდა იყოს „ოცნების“ კომისია, ეს უნდა იყოს საზოგადოებრივი კომისია და სა-

მე ვიცი, რომ ეს ყველაფერი დევს, დაფაილებულია, პროკურატურასაც აქვს და აფხაზეთის სტრუქტურებსაც აქვს, ხალხმაც იცის, ცოცხალია ეს ხალხი. მაგრამ თუ ოდნავ მაინც შანსი არის, რომ მშვიდობიანად მოგვარდეს აფხაზეთის პრობლემა, მაშინ ამის ტრანსპერენცია, ჩემი აზრით, შესაძლოა, არ ღირდეს. შესაძლოა, პირიქით, ღირდეს ერთობლივი კომისიის შექმნა აფხაზეთთან ერთად. იმიტომ, რომ დანაშაული ჩვენი მხრიდანაც ხდებოდა და აფხაზეთის მხრიდანაც. მოლაპარაკებების პროცესში შეიძლება არ ღირდეს ამის აწონვა, მაგრამ ერთობლივი კომისია შეიძლება უფრო ჭკვიანური იყოს ამ თვალსაზრისით. ასეთ შემთხვევაში მეორე მხარე არ მოგვესმის მოტყუების საშუალებას. რა თქმა უნდა, ეს დახურული რეჟიმშია გასაკვეთებელი, რომ ხალხის ვენებათაღელვა თავიდან ავიცილოთ. ეს ის საკითხია, რომელსაც ემოცია, სისხლი და ცრემლი ახლავს.

ესაუბრა თამთა ძარჩაძე

საბაზრო ეკონომიკის კოშკი!

საპარლამენტო საშუალო ხელფასი 2 044.5 ლარი გახდა

რომელ შემთხვევაში ყველაზე მაღალი ანაზღაურება

2023 წლის IV კვარტალში საპარლამენტო საშუალო თვიური ნომინალური ხელფასი გასული წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით 15.3 პროცენტით (270.9 ლარით) გაიზარდა და 2 044.5 ლარი შეადგინდა.

საქსტატის ინფორმაციით, საქმიანობის სახეების მიხედვით შედარებით მაღალი ხელფასი დადასტურდა შემდეგ დარგებში: ინფორმაცია და კომუნიკაცია – 4 309.2 ლარი (წინა წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით გაიზარდა 17.3 პროცენტით); საფინანსო და სადაზღვევო საქმიანობები – 3 110.0 ლარი (გაიზარდა 14.1 პროცენტით); მშენებლობა – 3 062.5 ლარი (გაიზარდა 20.8 პროცენტით); პროფესიული, სამეცნიერო და ტექნიკური საქმიანობები – 2 920.5 ლარი (გაიზარდა 19.0 პროცენტით).

2023 წლის IV კვარტალში ქალების საშუალო ხელფასი 1 607.3 ლარით, ხოლო კაცების – 2 463.8 ლარით განისაზღვრა. ხელფასების წლიურმა ზრდამ ქალებში 195.6 ლარი (13.9%) შეადგინა, ხოლო კაცებში – 340.7 ლარი (16.0%). საქმიანობის სახეების მიხედ-

ვით კაცების ხელფასი ყველა სექტორში აღემატებოდა ქალების ხელფასს.

2023 წლის IV კვარტალში დაქირავებით დასაქმებულთა საშუალო თვიური ხელფასი ბიზნეს სექტორში 285.1 ლარით (14.9%) გაიზარდა და 2 196.2 ლარი შეადგინა. საქმიანობის სახეების მიხედვით ყველაზე მაღალი ხელფასი ინფორმაცია და კომუნიკაციის (4 420.5 ლარი, წინა წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით გაიზარდა 17.1 პროცენტით) და პროფესიული, სამეცნიერო და ტექნიკური საქმიანობების (3 393.5 ლარი, გაიზარდა 22.4 პროცენტით) სფეროებში დასტურდება.

2023 წლის IV კვარტალში არასამეწარმეო და საფინანსო სექტორში საშუალო თვიური ხელფასი გასული წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით 242.7 ლარით (15.9%) გაიზარდა და 1 765.7 ლარი შეადგინა. საქმიანობის სახეების მიხედვით შედარებით მაღალი საშუალო ხელფასი აქვთ საფინანსო და სადაზღვევო საქმიანობებში დასაქმებულებს.

მიტროპოლიტი ანანია ჯაფარიძე

ქართულ ანბანთან ერთად საქართველოს კვლევა!!!

ქართული ანბანის ფარული ლათინიზაცია

ნებებს ლათინური შრიფტით წერს პოლიცია, სამთავრობო საიტი, საზოგადოებრივი უსაფრთხოების მართვის ცენტრი – 112, დიდი ბანკები (ტბს), წყალმომარაგება და სხვა.

ამ საკითხს ეხება ჟურნალისტის სტატია <https://on.ge/story/52055-მთავრობა-მოქალაქეებს-პირადი-პიჯინის-დაცვისა-და-იზოლაციის-სმს-ემბო-მოუწოდებს>.

აქ ნათქვამია – „საქართველოს მოქალაქეებმა მთავრობისგან მოკლე ტექსტური შეტყობინებები მიიღეს, სადაც მათ პირადი პიჯინის დაცვისკენ და იზოლაციისკენ მოუწოდებენ. ტექსტი ლათინურ შრიფტითაა დაწერილი, რაც, სავარაუდოდ, განპირობებულია იმით, რომ ყველა მოქალაქეს ტელეფონში ქართული ენის მხარდაჭერა არა აქვს. დასავლეთი პირადი პიჯინა, აუცილებელი საჭიროების გარეშე არ განვიხილოთ სხვა სახეობის სიფრთხილე (მართლმად) მათ, ვინც 60 წელს გადადიოდა. საჭიროებისას დასავლეთი თვითიზოლაციის წესები, მაღალი სიხის და ხვედრის მიმართეთ ამის. გისურვებთ უნებართვოდ“ – წერია ლათინური შრიფტით დაწერილ მოკლე ქართულ ტექსტურ შეტყობინებაში.

MTAVROBA

16:06

daicavit piradi higiena, aucilebeli sachiroebis gareshe ar gaxvidet saxlidan, gansakutrebuli sifrtxile mat, vinc 60 cels gadacilebulia, sachiroebisas daicavit tvitizolaciis tsesebi, maghali sicxisas da xvelebisas mimartet eqims. gisurvebt janmrtelobas! www.stopCoV.ge; www.moh.gov.ge; Gadaubeli daxmareba - 112

„მესიჯის“ ბოლოს მითითებულია ჯანდაცვის სამინისტროსა და სპეციალურად კორონავირუსთან დაკავშირებით შექმნილი საიტები.

როგორც ჟურნალისტი აღნიშნავს, სამთავრობო საიტი მიღებული ქართულენოვანი ტექსტი სავარაუდოდ იმ მიზეზის გამო დაიწერა ლათინური შრიფტით, რომ ყველა მოქალაქეს ტელეფონში ქართული ენის მხარდაჭერა არ აქვს. ვითარების გათვალისწინებით, ვინაიდან ქართული სახელმწიფო ენა, ამიტომ არა მხოლოდ ლათინური შრიფტით, ქართული მრავალსაუკუნოვანი ანბანის გამოყენებით უნდა დაეგზავნოთ მოქალაქეებს ქართულენოვანი შეტყობინება. მაშასადამე შეტყობინება ორი „მესიჯით“ უნდა გაიგზავნოს, როგორც ქართული, ისე ლათინური შრიფტებით. რაც თანამეორვე ტექსტისთვის სიროტული არაა.

ქართული ანბანის ლათინური შრიფტით ჩანაცვლებას (ანუ ლათინიზაციის მცდელობას) საფუძველი დაედო ბოლშევიკების მმართველობისას მე-20 საუკუნის 20-იან წლებში, კერძოდ, იგვეგმობდა, რომ ქართული სიტყვების ჩასაწერად ქართველებს გამოეყენებინათ არა ეროვნული ანბანი, არამედ ლათინური შრიფტი.

ამ დროს შემუშავდა პროექტები სსრკ-ს ყველა ანბანის ლათინიზაციისა.

1929 წლის 8 აგვისტოს სსრკ-ს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის დადგენილება „სსრკ-ს ხალხების ახალი ლათინიზირებული ანბანის შესახებ“ ოფიციალური სტატუსის დოკუმენტად გადაიქცა. დაიწყო ჟურნალისტიკის, გაზეთების, გამომცემლობებისა და სასწავლო დაწესებულებების გადაყვანა ახალ ანბანზე.

1930 წლიდან დაიწყო ლათინიზაციის ახალი ეტაპი ყველა ეროვნული ჯგუფების გადაყვანისა ლათინურ ანბანზე.

1923 წლიდან 1939 წლამდე ლათინურის საფუძველზე შეიქმნა ანბანები სსრკ-ს 50 ხალხის ენისათვის, მათ შორის აზერბაიჯანლების, ჩრდილოკავკასიისა და სხვა რეგიონების ხალხებისათვის. სსრკ-ში ლათინურ ანბანზე იმის გამო გადაიყვანეს სხვადასხვა ეროვნული ანბანები, რათა თანდათანობით მათი ლათინური ანბანები უმტკივნეულოდ შეეცვალათ რუსული ანბანით, ე.წ. კირილიცით.

„Латиницу называли „алфавитом революции“ თავდაპირველად, ანბანების ლათინიზაციის მეთაურობდნენ ლენინისა და ლენინის, ლატინიკის უწოდებდნენ „რევოლუციის ანბანს“. იქამდე არსებულ დამწერლობებს კი ეროვნულ ტრადიციებთან აკავშირებდნენ, რომელთა აღმოფხვრა სურდათ.

თუმცა, მიუხედავად იმპერიის უდიდესი ძალისხმევით, ბოლშევიკებმა ვერ შეძლეს ქართული ანბანის შეცვლა ლათინურით. ბოლშევიკური ეპოქის ასეთ ურთულეს დროს მე-20 ს. 20-30-იან წლებში ქართული ანბანის დასაცავად თავს დებდნენ და თავს წინააღმდეგობას ქართველი ინტელიგენტები, მეცნიერები და მწერლები, ჯავახიშვილი თუ გამსახურდია და სხვა მრავალი ქართული კულტურული მემკვიდრეობის მცველი პატრონი. ეს წარმატება მიიღწია იმ ფონზე, როდესაც სამტრედიის კავშირში 50 ხალხს შეუეცვალეს იქამდე არსებული დამწერლობა ლათინურით.

საოცარია, ის რაც ვერ შეძლეს ბოლშევიკებმა უდიდესი იმპერიის ზომის უამს, ხორცი თითქოსდა ესხმება ამაჟამად, 21 საუკუნის 20-იან წლებში, ყველას თვალწინ, თუმცა ოფიციალური განცხადების გარეშე, როდესაც უმრავლესობა ვერც კი აცნობიერებს, რომ მიმდინარეობს ქართული ეროვნული ანბანის ფაქტობრივი უარყოფა და მისი ჩანაცვლება ლათინურ-ინგლისური ანბანით, ანუ ლათინიზაცია ქართული დამწერლობისა.

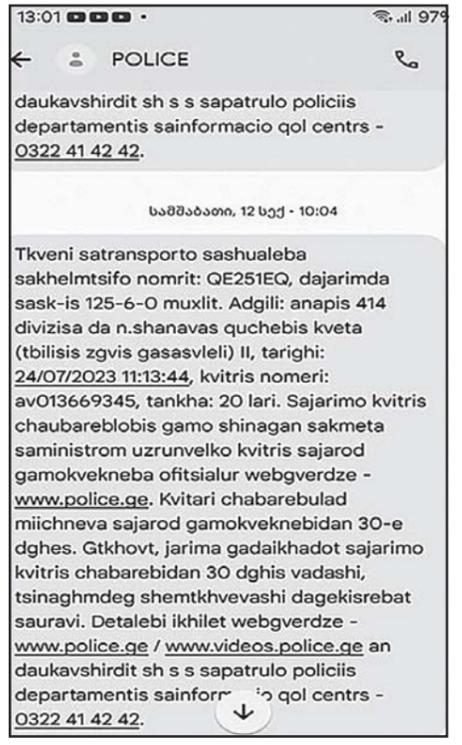
დაუნახაობის გამო, ჩვენი შვილები და საზოგადოებრივი საქვეყნო დაწესებულებები თავიანთ შეტყობინებებსა და წერილებს (ანუ მესიჯებს) ქართველთათვის წერენ არა ქართული, არამედ ლათინურ-ინგლისური ასოებით, რაც გახდა მიზეზი ახალგაზრდების საერთაშორისო წიგნიერი ჩამორჩენისა, როცა ერთ-ერთი ყველაზე გუნათვლადი თაობა მსოფლიოს 81 ქვეყანას შორის საქართველოშია, უძველესი წიგნიერებისა და კულტურის ქვეყანაში.

2022 წლის საერთაშორისო კვლევით, როგორც აღინიშნა, ქართველების გაზრდებში საქართველო 81 ქვეყანას შორის 67-ე ადგილზეა – (PISA-ს კვლევა გამოქვეყნდა 2023-12-05). NAEC-ის ცნობით PISA 2022-ში მონაწილეობდა 81 ქვეყნისა და ეკონომიკის დაახლოებით 690,000 მოსწავლე, რაც საბოლოოდ შეადგენს დაახლოებით 15 წლის 29 მილიონ მოზარდს. საქართველოში PISA 2022 ციკლის საპილოტე კვლევა 2021 წლის მარტსა და აპრილში ჩატარდა და 15 წლის მოსწავლეების 95% მოიცავდა. საქართველოში 267 სკოლის 6,583 მოსწავლე.

PISA 2022 წლის ტესტირებისას საქართველოში 15 წლის მოსწავლეების 76% ირიცხებოდა მე-10 კლასში, – აღნიშნულია NAEC-ის მიერ გამოქვეყნებულ ინფორმაციაში. ამ მონაცემებით საქართველო, ანუ ქართული ბავშვების ჩამორჩენის ხარისხი უახლოვდება ბოლო ათეულში მყოფ კამბოჯელი, უზბეკი, ასევე – პარაგვაისა და დომინიკის რესპუბლიკების ბავშვთა განათლების დონეს. აღსანიშნავია, რომ აზერბაიჯანი გასული წლის არის ამ კვლევებში.

PISA-ს ტესტირების ჩაბარებისას მოსწავლეთა რიცხვი დიდდება თითოეული ქვეყანის მოსახლეობის რაოდენობის მიხედვით.

მკვლევარი აღნიშნავს, რომ ესაა სავანკაში შედეგები, რომელსაც ვეღარ გამოვასწორობთ! – საქვეყნო ტრადიციის განათლების სისტემისათვის, რომ ქართველ მოსწავლეებს წაკითხულის გააზრება უჭირთ. უწინააღმდეგობა აღნიშნა – PISA-ს ტესტის მას-

შტაბური და მაღალი კომანდის საერთაშორისო რეპრეზენტაციის ანალიზი უკვე გვაქვს საკონსულტაციო და სამომავლო (ACTIONABLE) მასალას. მაგრამ, რეალურად გარდაცვალებული მსახივრის და მისაღწევად განათლების, მენეჯერის, კულტურისა და სპორტის სამინისტროს აუცილებლად უნდა შექმნას მიზნობრივი სამუშაო გეგმა – ვიზიონული გამოცდილებით, მსახივრი გარდაცვალებული მსახივრის და მიზნობრივი გეგმის სამინისტროს შედეგად, ვინაიდან საქართველო 81 ქვეყანას შორის 67-ე ადგილზეა ...

იმ ფონზე, როდესაც ქართულ შრიფტს ლათინურით ანაცვლებდნენ არა მხოლოდ თინეიჯერები „მესიჯების“ დროს, არამედ საქვეყნო საზოგადოებრივი დაწესებულებები თავიანთი შეტყობინებების გადმოცემის დროს, ერთგვარ დაცინებად აღიქმება სიამაყე იმის გამო, რომ იუნესკომ ქართული დამწერლობა მსოფლიო მემკვიდრეობის ნუსხაში შეიტანა. ამ დროს იუნესკოდან, რომ 2015 წლის 19 მარტს „უკველესი ქართული ანბანის სამინისტროს ცოცხალ კულტურას“ არამატერიალური მემკვიდრეობის ეროვნული ძეგლის სტატუსი მიენიჭა.

სიამაყით აღინიშნებოდა, რომ ვაქცეს ქართული ანბანის სამი სახეობა და მათი გამოყენების ათასწლეული უწყვეტი კულტურა, რომ ქართული ანბანი ინახავს თვითმეტსაუკუნოვანი ქართული სალიტერატურო ენის ლექსიკასა და გრამატიკას, რაც ქართული სალიტერატურო ენის განვითარების ფუნდამენტს წარმოადგენს.

კულტურული მემკვიდრეობის დასაცავად ერთგულად საგანგებო ასევე სიამაყით აღინიშნა „ქართული ანბანის მემკვიდრეობის კვლევითი ცენტრი“ და მისი მისიონერული მიზნობრივი კვლევითი პროექტების განხორციელება, რომელიც ქართული ანბანის დაცვას და მისი განვითარების უზრუნველყოფას უზრუნველყოფს. მისი მისიონერული მიზნობრივი კვლევითი პროექტების განხორციელება, რომელიც ქართული ანბანის დაცვას და მისი განვითარების უზრუნველყოფას უზრუნველყოფს.

რეალურად კი, ქართული ანბანის გამოყენების 15-ე საუკუნოვანი უწყვეტობას ჩვენს თვალწინ ეცლება საფუძველი. პოლიცია თავის ქართულენოვან შეტყობინებებს მოქალაქეებს ლათინური შრიფტით უგზავნის.

დასკვნა
საერთაშორისო კვლევით ქართულ მოსწავლეთა ნაბიჯის გაზრდა უჭირთ, რადგან მათმა სახეობა ნაწილად ცუდად იცის მოგონიერი ქართული ანბანი ლათინური შრიფტის გამოყენების გამო, რასაც გარემო პირობები უწყობს ხელს.

ქართული კულტურის ათასწლეულის კლინაქის მაგალითი იმედს გვაქვს, რომ ნაკლავანებათა აღმოსავლურად და წარმატების მისაღწევად ერთობლივი შრომაა საჭირო. 25.02.2024

საქართველო 81 ქვეყანას შორის 67-ე ადგილზეა ნაბიჯის გაზრდის მიზნობრივი – წარსულსა და მომავალს შორის. PISA 2022-ს კვლევით ქართველი ბავშვების სასკოლო განათლების დონე ძალზე დაბალია.

ამასთანავე, საზოგადოდ, ქართველი ბავშვების დასწავლის ხარისხი გასული წლები უფრო დაქვეითებულია, ვიდრე საშუალოდ აღებული მსოფლიოს ბავშვთა განათლების დონე. კერძოდ, ამას ასევე აჩვენებს საერთაშორისო ორგანიზაცია „ეკონომიკური თანამშრომლობა და განვითარება“.

15 წლის ბავშვთა განათლების დონით გამოვლევებში მონაწილე 81 ქვეყანას შორის პირველი ადგილები დაიჭირეს ამის ქვეყნებმა, სინგაპურმა, ტაივანმა, იაპონიამ და სამხრეთ კორეამ. ევროპის ქვეყნებიდან კი ესტონეთმა, 2018 წლის PISA-ს კვლევით რუსეთმა დაიკავა 31-ე ადგილი, საქართველომ ერთ-ერთი ბოლო ადგილი დაიკავა. როგორც ითქვა, ქართველ ბავშვებს ამ კვლევებით, წაკითხულის გაზრდა უჭირთ.

რა არის ამ საგანგებო ფაქტის მიზეზი?
გამოთქმულია მისაზრება, რომ ამის უმთავრესი მიზეზია 15-16 წლის მოზარდების მიერ მოგონიერი ქართული ანბანის ცუდი ცოდნა.

ქართველ ბავშვებს ქართული ანბანით დაწერილი მასალის წაკითხვა უჭირთ, რადგანაც ისინი, როგორც წესი, „მესიჯობენ“, ანუ ერთმანეთს მოკლე ტექსტურ ქართულ წერილებს ლათინურ-ინგლისური ასოებით უგზავნიან, რაც კარგად აქვთ ათვისებული. ისინი თავიანთ პრაქტიკაში ამ უცხო დამწერლობას იყენებენ, მათთვის ის საკუთარი, ასე ვთქვათ შინაური ანბანია, ხოლო ქართული ანბანი სასკოლო-ოფიციალური გამოყენებისა. ამიტომაც უჭირთ კიდევ ქართული ანბანით ნაწერი ტექსტის შესაბამისი გაზრდა.

მოგზაურობისთვის, 21-ე საუკუნის მთავარ პრობლემას შეიღებებს ტელეფონზე დამოკიდებულება წარმოადგენს. მოკლედ ტექსტური შეტყობინების სერვისი ანუ SMS +Short Message Service), ფიჭური ტელეფონით მოკლედ ტექსტური შეტყობინების გავრცელება განსაკუთრებით პოპულარულია ახალგაზრდათა შორის.

კვლევამ აჩვენა, რომ „მესიჯების“ დროს ქართველი თინეიჯერები ძირითადად, არა ქართულ, არამედ ლათინურ შრიფტს იყენებენ, ამასთანავე გრამატიკულ სტანდარტებს არღვევენ, სიტყვებს შემოკლებით, შესაბამისად, შეცდომით წერენ. საერთაშორისო კვლევით, სკოლაში მოსწავლეებს გრამატიკული ტესტი მისცეს და ჰკითხეს, რამდენად ხშირად „მესიჯობდნენ“. აღმოჩნდა, რომ „მესიჯების“ სიხშირემ გავლენა მოახდინა ტესტის შედეგზე.

მიღებული მონაცემების მიხედვით, ტესტი ადგილი ქულა იმაზე დაბალია, რამდენადაც ხშირად იყენებენ მოსწავლეები ტექსტურ შეტყობინებებს საერთაშორისო უარესი შედეგი იმით შეიძლება, ვინც უფრო ხშირად „მესიჯობს“, – ამბობს კვლევის ერთ-ერთი ხელმძღვანელი დრეშ სინგალი.

საქართველოში კი არა მხოლოდ ქართველი ბავშვები იყენებენ მასობრივად უცხო, ლათინურ შრიფტს ქართული სიტყვების ჩასაწერად, არამედ სახელმწიფო უმაღლესი დაწესებულებებშიც კი ქართულენოვანი ტექსტებს ლათინური შრიფტით უგზავნიან საქართველოს მოქალაქეებს, მაგალითად ქართულენოვან შეტყობინებებს.

ვინ არის უენი მებოგარი?!

„უეიკლეპა ვირის თაპი ორაბულად ბასაღდეს“

საქართველოს ე.წ. პრეზიდენტის, (როგორც, თუ არ ვცდები, ზურაბიშვილი) გვარად (აფხაზ გვარად) და სხვა-სხვა სახის სახელსა და მისი პირადი ცხოვრების შესახებ არაფერი ვიცი. მისი პირადი ცხოვრების შესახებ არაფერი ვიცი. მისი პირადი ცხოვრების შესახებ არაფერი ვიცი. მისი პირადი ცხოვრების შესახებ არაფერი ვიცი.

აშშ-ის პრეზიდენტმა ბაიდენმა, რომ თქვა, ინგლისის პრემიერ-მინისტრი რაჟ კარგი კარგი ზეიჯიო, არა და, ის პრემიერი რომარ სუმაკია, რაჟ კარგის ძვლივ აღარ არსებობს უკვე... ინდოელები მიცვალებულეებს წვევენ და რაღა რაჟ კარგის ნეტს შეინახავენ?

ლგბტ პროპაგანდის აკრძალვას ისე, რომ არც არავის უფლება განსაზღვროს და არც არავის მოვალეობა!!!

რასან თაჰე მკვიტიანი გავითვალისწინებთ, მისი მხარე მართალია მოგახსენებთ, რომ მისი მხარე მართალია მოგახსენებთ!

ისე, რომ ვირის თავი ლანგარზე გაჩაღდება, თუ პოლიტიკურ ასპარეზზე, მაშინათუ, მდოვებით, დაფინის რტოებით მოიკაზმება, თუ ფანტასტიკურად მაღალი ხელფასებითა და პრინციპული შეიშობა, მხოლოდ დროებით გასაღდება ორაგულად, თუ სულაც პარლამენტის დეპუტატად, ანუ ხალხის რჩეულად, მხოლოდ დროებით! ცაბა ხანში იგი იმ ვირისთავად იქცევა, როგორც იყო ლანგარზე თუ პოლიტიკურ ასპარეზზე გაჩაღდებამდე.

ასეთია მარადისობის კანონი!

ეს ყველასათვის აშკარაა, იმთ გარდა, ვისაც თვალნი აქვთ და ვერაფერს ხედავენ, ყურნი აქვთ და არაფერი ესმით.

აბა, აშშ-ის სახელმწიფოს ერთ-ერთმა უფროსმა დი-

რექტორმა რომ გამოსცა, აწი, აღარავის წამოსცდეს „დედა“, „მამა“, „და“, „ძმა“, „გოგო“, „ბიჭი“, რადგან ამგვარი მიმართვები დისკრიმინაციულია და თანასწორობის პრინციპს ეწინააღმდეგება. იმ უბედურ დღეზე გარჩილი სახელმწიფო მდივანს, „დედა“, „მამა“, „ბიჭი“, „მეცხრე“ არ უხსენებია, რადგან ასეთი ცნებები მათ გუბნის შექმნილ კულტურაში დღემდე არ არსებობს. მერე რა, აშშ-ელი სულელი (თუ უარესი) მაღალჩინოსნის სიტყვა ხომ კანონია მისი „მეგობარი“ ქვეყნისთვის და შესაბამის დასკვნებსაც უპრობლემოდ გააკეთებენ ადგილობრივი ლიბერალისტები და სხვა მსგავსი „რასტები“. ამ დასკვნებს კი ნორმად აქცევენ ადგილობრივი ორაგულად შემოსაღებული ვირისთავები.

მანამდე არ აუღბათ გვერდები!

არ გიკვირო, ხალხო, ამნაირი სიგიჟეების მხარდამჭერები ჩვენშიც, სამიათასწლიანი სახელმწიფოებრივი ერის წარმომადგენელთა შორისაც? ვიკვირო? მე უკვე აღარ მიკვირს. რატომ იცით, ჩვენში ხომ შეეგუა ხალხი იმას, რომ პედერასტიას, მამათმავლობას, ლეგსოვლობას, ნეკროფილიას განსხვავებული სქესობრივი ორიენტაცია ეწოდება. აღრეე მითევას და ახლაც

TBILISI PRIDE

ქართველებს სულელი პრეზიდენტები ვერ გააკვირვებ, მისი წინამორბედი და იმის წინამორბედი კი გვარაიანი გიუგი იყვნენ, მაგრამ ეს მათ ბევრად უსწრებს. ტყუილია კი არ გაიძახიან ლიბერალისტები, ქალს კაცის დონისა და უფრო მეტი უნარ-შესაძლებლობები აქვს, ჭეშმარიტად. იმ სისულელეს რასაც ეს ქალი პრეზიდენტი ამბობს და სჩადის, სამი სულელი კაცს კი ვერ ჩაიდენს.

კი მაგრამ, რატომ ირჩევენ ქართველები ამგვარ სულელს პრეზიდენტად, - იკითხავს გონიერი უცხოელი (ჭკვიანი კაცი, რა თქმა უნდა!). ჩვენი ხალხი გულუბრყვილო და მიმდობია, ჩემო კეთილო, - რაინდული ბუნებას უცხო არ არის მისთვის და სიტყვაზე ენდობა ყველას, ვინც კი ცხოვრებასა და კაცებს დაჰპირდება, თანაც, რაჟ მზინავს, ყველაფერი თქვითა. ამაზე ერთი კარგი, დამაფიქრებელი ლექსი აქვს ცხოვრებულ მურმან ლემახიძეს:

„ვირის თავი ლანგარზე რომ გაჩაღდეს, მამარაფთა, მდოვანი, დაფინის რტოებით, შეიძლება ორაგულად გასაღდეს...“

აი, ასე ლანგარზე გაჩაღებული შესაღდეს ქართველებს ახლანდელიც და მისი წინამორბედი პრეზიდენტიც. მურმან ლემახიძის აქ ციტირებულ სტროფს ერთი სტროფიანი დავაკვლი; აი, ეს: „გასაღდება, მაგრამ მხოლოდ დროებით!“ კაი, ბატონო, მაგრამ რა შედეგათია ჩვენთვის. ქართველები (ვინც მოტყუდა, ისინი!) მალე მიხვდნენ, რომ შეთავაზებულ ლანგარზე ორაგული კი არა ვირის თავი იყო, მაგრამ რაღა დროა... ორაგულად შემოჩვენებულ ვირისთავს ვუცქირეთ ხუთი წელი და არა მარტო ვუცქირეთ, არამედ ძალიან მაგრადაც დავბარალდით. რატომ იცით? პარლამენტის დეპუტატთა შორის იმდენი ვირისთავია, რომ ვირისთავი პრეზიდენტის იმპიჩმენტი ვერა და ვერ შედგა!

აი, ამიტომ თქვა ცხოვრებულა უინსტონ ჩერჩილმა: დემოკრატია მმართველობის უსაზღვრესი ფორმაა.

არავის ეგონოს, თითქმის ჩერჩილმა ჩვენზე თქვა ეს. იმ ცხოვრებულმა საქართველო სად იყო, ისიც კი არ იცოდა, ალბათ, თუმცა სტალინი რომ ქართველი იყო, ეს კარგად უწყობდა. აბა, შეხედეთ ვეროპის მმართველებს! პირველი ყოვლისა მის სამშობლო ინგლისს. ნახევარი მსოფლიოს მეტროპოლისს, უკიდვარი ამბიციების მქონე ქვეყანაში მრინანელი კაცი ვერ ნახეს პრემიერ-მინისტრის პოსტი რომ ენდოთ! ერთი ქალი კი იპოვეს - ტრასი, - მაგრამ ორი თვე „გაქაზა“ ამ პოსტზე მხოლოდ. ახლა, სხვა რომ ვედარავინ ნახეს, ყოფილი კოლონიის, ინდოეთის წარმომადგენელი ჰყავთ პრემიერად. აი, ის

გული რატომ მომდის იცით? იმაზე კი არა, ჩვენივე სიმცეთ ორაგულის ნაცვლად ვირის თავები რომ შემოგვასადეს ემპაუერო ძალით-მოსილმა „ძლიერთა ამა ქვეყნისათა“, არამედ იმით რომ, ეს ვირისთავები ჩვენ გვევლიან ვირისთავებად და ისეთი ტყუილის დაჭერებს გვიჩვენებენ, რასაც სრულიად უსწავლელი გონიერი მუშა და გლეხიც ადვილად მიხვდება. ამის მაგალითის ახლაც მოვიყვანო...

ახლა ხშირ-ხშირად გვეუბნებიან პარლამენტიდან, რომ ვებუაობთ ლგბტ პროპაგანდის აკრძალვას კანონზე. მართლაც ამ განზრახვის გააუღრმებამ დიდი აუიოტაჟი გამოიწვია ლიბერალისტებში, დააანონსეს აქციები და სხვა ავი აქტივობები ამ, ჯერ არშექმნილი კანონპროექტის წინააღმდეგ, რამაც, როგორც ჩანს, შეაშფოთა საპარლამენტო უმრავლესობა და მისმა ერთ-ერთმა ლიდერმა საჯაროდ განაცხადა, ჩვენი კანონი მიზნად არ ისახავს ვინმეს უფლებების შეზღუდვას.

იო, იო, რა კარგი რამე მოუგონიათ ამ „ჭკუით“ გატენილებს მრინანის გასაბრუნებლად, ხოლო თუ ისინი ყველა ჩვენგანს მრინანად მიიჩნევენ, მაშინ ვირისთავები ყოფილან თვითონ ისინი, თუ არა და იურიდიული განათლების მქონე პარლამენტის წევრებს (თუ ასეთები აქა-იქ მაინც არიან!) ვკითხვებ: სადმე თუ უნახავთ ან გაუგონიათ, რომ რომელიმე კანონი არავის უფლებებს არ ზღუდავს, ანუ თუ შეიძლება არსებობდეს კანონი რომელიმე რაიმე უფლებამოსილებას არ გულისხმობდეს, როგორ აპირებთ

შეეგუა ხალხი იმას, რომ პედერასტიას, მამათმავლობას, ლეგსოვლობას, ნეკროფილიას განსხვავებული სქესობრივი ორიენტაცია ეწოდება. აღრეე მითევას და ახლაც ვიბეორებ, პატს რომ პატთან უნდა სეპსი ღა არა ქალთან, ქალს კი პატთან კი არა ქალთან უნდა ქორწინება, ეს თუ ორიენტაცია ღა არა მძივ დააგაღება, მაშინ კანონალიზირი ანუ ალაბიანის ხორცის ჭამა რატომ არ არის კულინარიული ორიენტაცია? ხალხი თუ ჭკუას არ მოეგო ღა მამათმავლობა ღა სხვა მსგავსი სოლომური სოლომ ორიენტაციად კი არა მძივ ავადგომოვალ ღა გნეობრივ ბაღაბარებად არ ჩათვალა, გაღე კანონალიზირი ნორმად იქნება მიჩნეული ღა მერე ღა მერე ბინდა „დედა“ ღა „მამა“ ღა ივიფე ღა ორივეს მარტივად „ჩემი ბარემ ბამონიკავი“ ღარაქვი, აღარაფერი გეგვიღება უკვი..

ვიმეორებ, კაცს რომ კაცთან უნდა სეფსი და არა ქალთან, ქალს კი კაცთან კი არა ქალთან უნდა ქორწინება, ეს თუ ორიენტაცია და არა მძივ დაავადება, მაშინ კანონალიზირი ანუ ალაბიანის ხორცის ჭამ რატომ არ არის კულინარიული ორიენტაცია? ხალხი თუ ჭკუას არ მოეგო და მამათმავლობა და სხვა მსგავსი სოლომური სოლომ ორიენტაციად კი არა მძივ ავადგომოვალ და ზნეობრივ გადაგვარებად არ ჩათვალა, მალე კანონალიზირი ნორმად იქნება მიჩნეული და მერე ღა მერე გინდა „დედა“ ღა „მამა“ ღა ივიფე ღა ორივეს მარტივად „ჩემი ბარემ ბამონიკავი“ დაარქვი, აღარაფერი გეგვიღება უკვი! ალაბიანი, ანუ ღვთის ნებით შექმნილი სულიერი არსება აღარ იქნება, ცხოველთა შორის ყველაზე საზიზღარი ცხოველი იქნება, სწორედ!

ეს ყველაფერი რითი დაიწყო თუ იცით? თავმოყვარეობის საფუძვლების მოშლით, ღირსების დაკარგვითა და უღირსებო არსებად გადაქცევით. ეს პროცესი ნელ-ნელა, თითქმის შეუმჩნევლად, მაგრამ ინტენსიურად მიმდინარეობდა ჩვენს თვალწინ. ჯერ სიყრუის თქმა და ქმნა გახდა მისაღები. ჩვენი წინაპრებისთვის ტყუილის თქმა დიდად სამარცხვინო და ღირსეული კაცისთვის სრულიად მიუღებელი იყო. მერე ნელ-ნელა „უწყინარი ტყუილის“ ცნებაც დამკვიდრდა, მერე „თუ არ დამჭირდა ტყუილს არ ვიტყვი“, მერე ხელისუფლებამ დაიწყო ტყუილების თქმა და ტირაჟირება, მერე ტყუილი პოლიტიკის ნაწილად იქცა და ალაბიანის ღირსება... ფა-ფუ!

უღირსებოს, კაცია თუ სახელმწიფო, არავის პატივისცემას არ იმსახურებს. ამ უპატივცემულობას ზოგი დემოლით გამოხატავს, ზოგი კი დემონსტრაციულად, როგორც, მაგალითად, უკრაინა, ჯერ იყო და რატომ ჩვენთან ერთად არ ემრძვიო რუსეთს, აქედან ელჩი გაიწვია ყოველგვარი ასხნა-განმარტების გარეშე. დიპლომატიურ ენაზე ეს თავში ჩარტყმას თუ პანდურის ამოკვრას ნიშნავს. ჩვენებმა კი არც ელჩი გამოიწვიეს უკრაინიდან და არც ნოტა გაუგზავნეს უკრაინის მთავრობას, მერე „პრინციპულად“ განაცხადეს: მართალია უკრაინის მთავრობა ჩვენს მიმართ არამეგობრულად იქცევა, მაგრამ ჩვენ განვავრცობთ უკრაინასთან ცალმხრივ მეგობრობას. ცალმხრივი მეგობრობა არ არსებობს, ცალმხრივი მხოლოდ სიყვარული შეიძლება იყოს. ცალმხრივი ერთგულება კი, არსებობს. ეს არის მონის ერთგულება ბატონისადმი, მაგრამ მონის ერთგულება უზენოესის მწიგნურალია და ეს ღირსებად ხომ არ მიიჩნება ვინმეს?

ამ წერილს რომ ვამთავრებდი, დამიძახეს, ბამოდი ტელევიზიით საინტერესო ინფორმაციას გადმოგხვამო, გავედი და ერთ-ერთ ხელისუფლებასთან დაახლოებულ არსებამ მოგახსენა, აშშ-ში ტრანსჰენდერებს 1200 დოლარი დაუნიშნეს ყოველთვიური დახმარება! რატომ ვამბობ?

ერთი სანდენცია გამახსენდა: „მითხარი ვინ არის უენი მებოგარი და გეყვი ვინ ხარ უენი“. 2000 წლის წინათ არის ეს ნათქვამი და დღესაც აქტუალურია.

ზურაბ ცუცუბერიძე, პედაგოგიკის დოქტორი, განათლების აკადემიის წევრი. ტელ: 555 56-75-37

„ქართული ხეობის“ „წუთისოფელი“ დედაუნივერსიტეტი

სახელოვანი მეცნიერის ღვაწლის აღსანიშნავად

მედიკოსი, კარდიაგოგი სისხლის სრმოლის ამჟამინდელი „მრავალფუნქციური“ დასრულდა იმ. ჰაბაშიძის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ცნობილ 107-ე აუდიტორიაში 15 მარტს გამართული საზეიმო თაყვანისცემის, რომელიც სახელოვანი ანსამბლის „ქართული ხეობის“ და ცნობილი მათემატიკოსის, ფიზიკა-მათემატიკის მეცნიერებათა დოქტორის, თსუ-ს ფსმ და საგანმანათლებლო მეცნიერებათა ფაკულტეტის პროფესორის, დირსაგის ორდენის კავალერის თამარაზ ვეფხვაძის თვის უნივერსიტეტის ოქროს მედალით დააჯილდოვდა.

– „ქართული“ სახელმწიფო ხელოვნების განვითარებისა და პოპულარიზაციისთვის, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტთან მჭიდრო კულტურულ-მეცნიერებითი ურთიერთობის გაღრმავებაში შეტანილი წვლილისთვის ლეგენდარული ანსამბლი „ქართული ხეობის“ (რომელიც გოგოლაშვილი, გივი ჭიჭინაძე, კობა ბერიაშვილი, ზურაბ ჩხაიძე, მალხაზ თალავაძე, ვასილ დოლიძე, ზურაბ ლოლაძე, თემურ ჭკუასელი, ჯემალ თამაზაშვილი, დავით პატარაიძე, დავით აბესაძე) დაჯილდოვდა უნივერსიტეტის ოქროს მედალით. – ჯილდოს მიღების დამადასტურებელი სიგელის წაკითხვით დაიწყო დამსწრე საზოგადოებისადმი თავისი მიმართულება უნივერსიტეტის რექტორმა, აკადემიკოსმა ჰაბა საშვილიძემ, რომელმაც შემდეგ საბჭოსა და სენატის მეორე გადაწყვეტილებაც გააკნო: „ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ხანგრძლივი და ნაყოფიერი სამეცნიერო-პედაგოგიური მოღვაწეობისთვის, ფიზიკა-მათემატიკის მეცნიერებათა დოქტორი თსუ ზუსტ და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა ფაკულტეტის პროფესორი თამარაზ ვეფხვაძე დაჯილდოვდეს უნივერსიტეტის ოქროს მედალით“.

– მაქვს დიდი პატივი ჩვენი უნივერსიტეტის ერთ-ერთი უმაღლესი ჯილდო გადავცე ქართული ხალხური მრავალხმიანი პოლიფონიის შესანიშნავ შემსრულებელთა ანსამბლს, ლეგენდარული „ქართული ხეობის“ წევრებსა და ქართული მათემატიკური სკოლის თვალსაჩინო წარმომადგენელს, პროფესორ თემურაზ ვეფხვაძეს, რომლის დამადგენიდან 80 და სამეცნიერო-პედაგოგიური მოღვაწეობის 55 წელი შესრულდა, – თქვა მატონმა ჰაბა საშვილიძემ.

– პირველ სამეცნიერო წარმატებას პროფესორმა თემურაზ ვეფხვაძემ ჯერ კიდევ სტუდენტობის დროს მიაღწია, როცა სინთეზით ცნობილი ლიუვილის ფორმულა ამოხსნა. შემდგომში მან კიდევ არაერთ წარმატებას მიაღწია, თანაც ნაყოფიერი სამეცნიერო კვლევების პარალელურად. პროფესორმა თ. ვეფხვაძემ უდიდესი წვლილი შეიტანა საშუალო სკოლებში მათემატიკის ქართული სახელმძღვანელოების შექმნაშიც და ჩვენი ახალგაზრდების ავერ უკვე მერამდენე თაობა მისი წიგნების ეფუძვლება ზუსტ მეცნიერებათა ამ ქვაკუთხედის ანა-ბანას. ესაა უნიკალური შემთხვევა, რომ ორ ისტორიულ მნიშვნელოვან ასპარეზზე ერთი კაცის მიღწევები ასე მთავრდება ყოფილიყო. პედაგოგიურ მოღვაწეობას კი თბილისის სახელმწიფო უნივერ-

სიტეტში პროფესორი თემურაზ ვეფხვაძე ავერ უკვე 55 წელია ეწევა, ამიტომაც სენატის გადაწყვეტილებით ოქროს მედალის მინიჭება მისი დიდი დამსახურების უტყუარი საბუთია.

რაც შეეხება სახელოვანი ანსამბლის „ქართული ხეობის“ უნივერსიტეტის უმაღლესი ჯილდოს – ოქროს მედალის მინიჭებას, ესეც სავესებით ლოგოკურია. მინდა აღვნიშნო, რომ ჯერ კიდევ 1985 წელს, თსუ ზამბაზე დაარსდა ანსამბლი „უნივერსიტეტი“, რომელიც 1996 წელს დაჯილდოვდა საქართველოს სახელმწიფო პრემიით, 2004 წელს კი ის ანსამბლ „ქართული ხეობის“ შეიქმნა. სულ ახლახან „ქართული ხეობის“ უნივერსიტეტში გამართეს შესანიშნავი წარმოდგენა „წუთისოფელი“, რომელშიც მასწავლებელს ხალხური სიმღერებით ფრაგმენტურად გაუცხოებულს საქართველოს ისტორია. თავად ისტორიკოსი

ოქროს მედალოსანი „ქართული ხეობის“ და დიდი მათემატიკოსი თემურაზ ვეფხვაძე (ზის მარჯვნიდან მეორე).

გახლავართ და მედნიერი ვარ, რომ მთელი სათანადოების განმავლობაში ამ შესანიშნავ კომპოზიციას ვუსმენდი.

სამადლოვან გამოსვლაში ანსამბლის წევრმა თამარა ვაშაშვილმა, რომელიც სხვათა შორის, ლიტერატურული კომპოზიციის „წუთისოფლის“ ავტორი და წამყვანი გახლავთ, აღნიშნა, რომ მისთვის, როგორც ადამიანისთვის რომელსაც უნივერსიტეტის კედლებში ნახევარ საუკუნეზე მეტი აქვს გატარებული, უდიდესი პატივი და უზამბაზარი პასუხისმგებლობა იყო, რომ „წუთისოფელი“ პრემიერა სწორედ დედაუნივერსიტეტში გაიმართა.

– დიდ მადლობას მოვასხენებ უნივერსიტეტის აკადემიურ სამბჭოსა და სენატს, ასევე კოლეგებს ჩემი საქმიანობის ესტოდენ მადლი დაფასებისთვის, – თქვა პროფესორმა თემურაზ ვეფხვაძემ.

– უნივერსიტეტის გარეშე ჩემი ცხოვრება წარმოუდგენელია, ძალიან მიყვარს ახალგაზრდებთან მუშაობა, მათთან ყოველდღიური ურთიერთობა. კიდევ ერთი ჩემი საყვარელი საქმეა მათემატიკის სასკოლო სახელმძღვანელოების

შექმნა, რაც, როგორც უმაღლესი სკოლის პედაგოგს, ჩემ წმინდა მოვალეობად მიმაჩნია.

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ოქროს მედალის დაჯილდოვებულთათვის მილოცვებით გამომსვლელებმა დიდი გულისტკივილით მოიხსენიეს „ქართული ხეობის“ უდროოდ გარდაცვლილი წევრები, ერთხმად აღნიშნეს ის განუზომელი სიხარული, რაც ანსამბლის შემოქმედებას სრულიად საქართველოს ყველა თაობის მსმენელთათვის მოაქვს.

ასევე განსაკუთრებით აღინიშნა სამამულო მათემატიკური სკოლის სახელის გატანისა და ავტორიტეტის განმტკიცების უაღრესად საშველო-მედიო, დიდებული მათემატიკოსის, პროფესორ თემურაზ ვეფხვაძის ღვაწლი.

თ. ვეფხვაძის კოლეგამ, თსუ მათემატიკის დეპარტამენტის პროფესორმა, რიცხვთა თეორიის სპეციალისტმა ქეთევან შაველიძემ განიხილა:

– პროფესორ თემურაზ ვეფხვაძის სახელი და ავტორიტეტი მსოფლიოს მათემატიკურ წრეებში იმდენად დიდია, რომ როცა საფრანგეთის ქალაქ გრენობლში გამართულ ერთ-ერთ სამეცნიერო კონფერენციაზე მისი მოხსენების დრო დადგა, მანამდე სანახევროდ შევსებული სექციის საუბრო დარბაზი უცებ ფორუმის მონაწილეებით გადაიჭედა! ამდენად, ჩვენ, ბატონი თემურაზის კოლეგებს, მივუბრუნებ, რომ მისთვის უნივერსიტეტის ოქროს მედალის მინიჭება მთელი ქართული მათემატიკური საზოგადოების დაფასებაა.

თსუ რექტორი, აკადემიკოსი ჰაბა საშვილიძე და პროფესორი თემურაზ ვეფხვაძე

ტობის ხანიდან დაიწყო და პირველ დიდ წარმატებასაც საყოველთაო რეზონანსი მოჰყვა. ეს კი, ვერძოდ, 1865 წელს, დამტკიცების გარეშე გამოქვეყნებული ცნობილი ლიუვილის ფორმულის ამოხსნა იყო, რაც მე მისი გამოქვეყნებიდან ზუსტად ერთი საუკუნის თავზე, 1965 წელს შევძელი. სწავლის დამთავრების შემდეგ, დავეცავე ჯერ საკანდიდატო, შემდეგ სადოქტორო დისერტაციები და მუშაობა ჩემ საყვარელ თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში დაიწყო. ფიზიკის ფაკულტეტზე ვიყავი უმაღლესი მათემატიკის, შემდეგ ალგებრა-გეომეტრიის კათედრების გამგე. ამასობაში საჭირო გახდა სასკოლო მათემატიკის ახალი, ქართული სახელმძღვანელოების შექ-

აკადემიკოსი ჰაბა საშვილიძის „წუთისოფლის“ ავტორი და წამყვანი თემურა ვაშაშვილი

მას შემდეგ კი, რაც „ქართული ხეობის“ მრავალფუნქციური“ დააგვიკუნეს, სახელდახლო ინტერვიუ ჩამოვართვით უნივერსიტეტის ოქროს მედალის ორ ახალ კავალერს.

„ქართული ხეობის“ დამფუძნებელი, ხელოვნების ქურუმი, თემურა ვაშაშვილი: – უნივერსიტეტის ოქროს მედალი დაჯილდოვება ჩემთვის, ისევე, როგორც ანსამბლის ყველა წევრისთვის, მოულოდნელი და ამით უფრო სასიხარულო ამბავი იყო. საქმე ისაა, რომ როცა წლის დასაწყისში უნივერსიტეტის რექტორს შეთავაზებთ მივმართეთ, რომ საქართველოს წინსვლის მოტივებზე – დასაბამიდან დღევანდლამდე – შტრისებით შექმნილი, ხალხური სიმღერებით გაწყობილი ლიტერატურული კომპოზიცია „წუთისოფელი“, მეფე დავით აღმაშენებლის სხეულისა და უნივერსიტეტის დაარსების დღეს, 8 თებერვლის მიხედვით გავემართა, ბატონმა ჰაბამ გვთხოვა, რომ ეს დონისძიება ცოტა ხნით გადავგვიჩა და მარტში მოგვეყვო, რათა ზამთრის სესიისა და არდადეგების შემდეგ მისი ნახვის საშუალება რაც შეიძლება მტ სტუდენტს ჰქონოდა.

ტრამახში არ ჩამოვალეთ, თუ ვიტყვი, რომ სადამომ არნახული წარმატებით ჩაირა და მასწავლებლად დიდი მოწონებაც დაიმსახურა, რაც ბატონმა რექტორმა თავის გამოვლაში აღნიშნა კიდევ.

ამის შემდეგ, როგორც ვთხარით, შევიტყვეთ, რომ უნივერსიტეტის ხელმძღვანელომა ანსამბლის დაჯილდოვებას აპირებდა, რაც ჩვენი სრული მოულოდნელობა იყო! ცხადია, ჩვენს სიხარულსა და სიამაყის გრძობას საზღვარი არ აქვს – ეს ხომ უდიდესი დაფასება და პატივია, რისთვისაც უსაზღვროდ მადლობელნი ვართ!

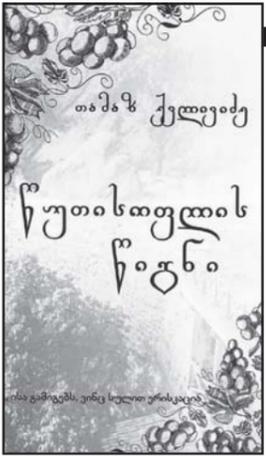
თსუ-ს ზუსტ და საბუნებისმეტყველო ფაკულტეტის პროფესორი თემურაზ ვეფხვაძე: – სამეცნიერო მოღვაწეობა ჯერ კიდევ სტუდენტობის დროიდან დაიწყო და პირველ დიდ წარმატებასაც საყოველთაო რეზონანსი მოჰყვა.

ეს კი, ვერძოდ, 1865 წელს, დამტკიცების გარეშე გამოქვეყნებული ცნობილი ლიუვილის ფორმულის ამოხსნა იყო, რაც მე მისი გამოქვეყნებიდან ზუსტად ერთი საუკუნის თავზე, 1965 წელს შევძელი. სწავლის დამთავრების შემდეგ, დავეცავე ჯერ საკანდიდატო, შემდეგ სადოქტორო დისერტაციები და მუშაობა ჩემ საყვარელ თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში დაიწყო. ფიზიკის ფაკულტეტზე ვიყავი უმაღლესი მათემატიკის, შემდეგ ალგებრა-გეომეტრიის კათედრების გამგე. ამასობაში საჭირო გახდა სასკოლო მათემატიკის ახალი, ქართული სახელმძღვანელოების შექ-

განულოლი ცხოვრების განმავლობაში ინტენსიურად ვმონაწილეობდი საერთაშორისო მათემატიკური თავყრილობების მუშაობაში, ჩემი სამეცნიერო ინტერესების უპირველეს სფეროს კი რიცხვთა თეორია წარმოადგენს, რაზეც 60-მდე ნაშრომი მაქვს დაწერილი. მათემატიკის ეს მიმართულება რიცხვთა თეორიის შესწავლის – აქ ამოცანა ადვილი დასასმელი კია, მაგრამ მისი ამოხსნა ძნელი! ამდენად, პრობლემის ამოხსნას ვკვლევარებში ერთგვარად შევძირის ელფერაც კი დაჰკრავს. ზოგიერთი საკითხის გადაჭრა მეც შევძელი, რასთან დაკავშირებით ნაშრომები უცხოეთის ავტორიტეტულ ჟურნალებში მაქვს გამოქვეყნებული.

სამეცნიერო და პედაგოგიურ მოღვაწეობას დღესაც დიდი ხალისით ვაგრძელებ, ვმსახურებ მომავალი მათემატიკოსების აღზრდას. უნივერსიტეტში აქაპადაც, ისევე, როგორც წინა წლებში, ძალიან პარტი სტუდენტები გვყავს, რომლებთანაც მუშაობა პირადად მე უდიდეს სიხარულს გვქმნის.

ოთარ ტურაბაძე

ფერმერის რუსთველური გატაცება

მეგალ სინდრომის ბიოგრაფიის კაცია თამაზ ქლივიძე: სილაბი, შრომა, გამოგონებლობით გატაცება, „ვეფხისტყაოსნით“ აღტაცება – აი, მისი ასაზი, მისი განუზომელი მაცრიონი, მისი მთელი ზეციური მხედრონი.

ჯერ კიდევ ნორჩმა სკადა საკუთარი ვენახი ჰქონოდა, როცა 5 წლისამ „სიმინდის ქეჩი“ გაკეთებული ზვარი აჩვენა მშობელს, მოგვიანებით კი მონადირე მართლა გააშენა საკუთარი ვენახი, ხოლო რუსთველის 800 წლისთავს რვაასობრიანი ზალით შეხვდა, 850 წლისთავზე კი რუსთველის სახელობის ვენახს 50 ძირი კიდევ მიუმატა.

ამასობაში მაძიებელმა და წარმატებულმა ფერმერმა არაერთი გამოგონება დანერგა მევენახეობაში, არაერთხელ დაიმსახურა სამთავრობო პრემიები, უმაღლესი ფულადი ჯილდოები. ერთხელ ავტომობილი „ვოლგაც“ კი აჩუქა მთავრობამ არაერთი აღმოჩენის პატენტით ხელდასვენებულს.

მართალია, სამტრედიის ბიუროკრატიული აპარატი მაშინ და თავისუფალი საქართველოს თანამედროვე საბჭოური ბიუროკრატიული აპარატი საშველს არ აძლევდა, ყოველმხრივ ხელს უშლიდა მიგნება-აღმოჩენების დანერგვაში, ოღონდ, როგორც იტყვიან, სანთელ-საკმეველმა თავისი გზა არ დაკარგა – აღიარებდა და დიდებდა, როგორც იქნა, მაინც მიადრია აღრესამდე. ალბათ მთავრობის ნაჩუქარი „ვოლგაც“ კი ვერ დაიტევს იმ დიპლომებს, პატენტებს, აღიარების სერტიფიკატებსა და მოწმობებს, ამ წერილის გმირმა, მევენახე-გამომგონებელმა, რომ დაიმსახურა.

ამბობენ: უმეღერება მართო არ მოდისო, ოღონდ, როგორც ჩანს, არც წარმატება მოდის მართო – მევენახე-რაციონალიზატორმა თავი ისახელა როგორც სახალხო მოქმედმა: დაწერა და გამოაქვეყნა კიდევ 850-სტრიქონიანი ლირიკული პოემა „ვაზისა და 850 წლის რუსთველის საუბარი“.

ამით ავტორმა, თავისი ფიქრით, ერთგვარი ხიდი გადო 850 წლის რუსთველსა, 850 ძირიანი ვენახის ზალსა და საკუთარ 850-სტრიქონიან ფიქრებს შორის; ამ კავშირით გამოხატა უარუთქმელი თავყანება ორი ეროვნული სიმბოლოს მიმართ – ესენია მარად უკვდავი ვენახი და რუსთველი!

- ფეხი ვენახში ავიდგი, ვაუღერებ ფიქრებს ქემულსა, კალმად ვხმარობდი წალამსა, მელნად ვიღებდი ვაზის ცრემლს, ფურცლად კი მიწას, ხან მკლავებს, შრომისგან დაკოწრებულსა.
- ასე ვიდოდი ერთ დროსა, სევდა გულს მითარებია, ვაზისთვის მიძღვნილ შრომებში არეინ არ დამხმარებია, განწირულ ვიყავ ტანჯვისთვის, გული არ მიმღერებია, ჩემდა ნუგეზად ვენახში ვაზები მომფერებია...

მე აქ ზოგადად და მოკლედ ვისაუბრე, ხოლო, ვისაც ყოველივე ეს კონკრეტულად და დოკუმენტურად დადასტურებულ-დასაბუთებელი აინტერესებს, შეუძლია ნახოს და გაეცნოს მევენახე-ფერმერ-მოქმედის ახალ ნაშრომში, რომელსაც ეწოდება „წუთისოფლის წიგნი“.

მურმან თავადაშვილი, რუსთველოლოგი და ვაზის მოყვარული

სამთავროს უნიკალური კოპილემის რესტავრაცია წარმატებით გაბრძოლება

სამართავლოს კულტურისა და სპორტის სამინისტროს სსიპ საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნულმა სააგენტომ მსოფლიო კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლის – სამთავროს სამონასტრო კომპლექსის ფერისცვალების ტაძრის ფასადის კონსერვაციისა და წმ. ნინოს სახელობის ეკლესიის გვიან მოწყობილი სარინელის გადაწყობისა და წყალამრიდი სისტემის მოწყობის სამუშაოები დაასრულა.

სამუშაოები განხორციელდა პროექტის მიხედვით, რომელიც კულტურული მემკვიდრეობის საერთაშორისო საბჭოს (ICOMOS) 2023 წლის მაისის დასკვნით სანიმუშოდ შეფასდა და ითქვა, რომ მოცემული მეთოდოლოგიისა და მიდგომის გამოყენება საქართველოს ქვის კონსერვატორებს სხვა ძეგლებზეც შეუძლიათ.

პროფესიონალ რესტავრატორებთან და დარგის სპეციალისტებთან ერთად შესრულებულ სამუშაოებს გაეცნო საქართველოს კულტურისა და სპორტის მინისტრი თეა წულუკიანი. აღსანიშნავია, რომ 2023 წლის მეორე ნახევარში მცხეთის სამთავროს მონასტრის ცოკოლის ქვისა და წმ. ნინოს ეკლესიის სანიადრე სისტემის მოსაწყობად საკონსერვაციო სამუშაოები ბოლო ათწლეულების განმავლობაში დეტალური გეგმის მიხედვით პირველად განხორციელდა.

საყურადღებოა, რომ სარეაბილიტაციო სამუშაოების დაწყებამდე კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტოს დაკვეთით 2022 წელს მომზადდა შესაბამისი საკონსერვაციო პროექტი, რომელიც კულტურული მემკვიდრეობის საერთაშორისო საბჭოს მიერ დადგენილდ შეფასდა. კერძოდ, 2023 წლის მაისის დასკვნაში ნათქვამია, რომ ეს პროექტი სანიმუშოა და მისი გამოყენება საქართველოს ქვის კონსერვატორებს სხვა ძეგლებზეც შეუძლიათ.

საზოგადოება ფიქინფორმაციით შეხლოებაში შეჰყავთ!!!

იუსტიციის სამინისტრო ერთ-ერთი ცვლილებების მიერ უწყების მიერ განკუთვნილი „სამომგზავრო-სამომხმარებლო“ ხარჯების თაობაზე გავრცელებულ ინფორმაციას უხმამარავს.

„თვითმფრინავებისა და პილოტების ფონზე მომზადებულ მანიპულაციურ სიუჟეტში, რომელიც მიზნად ისახავს საზოგადოების შეცდომაში შეყვანას, საუბარია, რომ, თითქოსდა, სამინისტროს ხელმძღვანელობამ ექვს თვეში 7 მილიონ ლარამდე დახარჯა მივლინებებთან დაკავშირებულ ფრენებზე.“

განემართავთ, რომ სიუჟეტში ნახსენები თანხიდან 6,4 მილიონი ლარი არის სსიპ საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს მიერ მიწის სისტემური რეგისტრაციის რეფორმის ფარგლებში, ქვეყნის შიგნით მივლინებებისთვის გაწეული ხარჯი, რომელიც გულისხმობს 750 აშშ დოლარის მთელი ქვეყნის მასშტაბით, მიწის ნაკვეთების ამოწმების მიზნით, სხვადასხვა მუნიციპალიტეტში გადაადგილებასა და განთავსებას, ასევე, გადაამზადება-ტრენინგებს, 64 მუნიციპალიტეტში მერისი წარმომადგენლებთან და მოსახლეობასთან სამუშაო შეხვედრებს. აღნიშნული ხარჯი გათვალისწინებულია სისტემური რეგისტრაციის ბიუჯეტში.

დღეის მდგომარეობით, მიწის რეფორმის ფარგლებში უკვე ამოხდილია 612 609 მიწის ნაკვეთი ჯამური ფართობით 194 530 ჰა და რეგისტრირებულია 482 190 მიწის ნაკვეთი ჯამური ფართობით 173 272 ჰა. მიწის სისტემური რეგისტრაცია მთელი ქვეყნის მასშტაბით დაიწყო 2022 წელს, მოქალაქისათვის არის სრულიად უფასო და ფინანსდება სახელმწიფოს მიერ“, – აღნიშნულია ინფორმაციაში.

სამთავროს სამონასტრო კომპლექსში გასულ წლებში ჩატარდა სხვადასხვა სახის სამუშაოები. ამ სამუშაოების ფარგლებში ტაძრის როგორც შიდა სივრცეში, ასევე გარეთ ნიშნულზე დაიწყო, რის შემდეგაც საჭირო გახდა ახლად გამოვლენილი ტაძრის ქვედა ნაწილების კონსერვაცია. გარდა ამისა, საჭირო იყო ჩრდილოეთ კედლებზე არსებული წყალსაწრეტი მილებიდან ჩამოსული წყლის ორგანიზება. რაც შეეხება წმინდა ნინოს პატარა ეკლესიას, აღმოსავლეთ ფასადის გასწვრივ ამორტიზებული იყო ახლად მოწყობილი მაშალტის ფილტვის სარინელი, ხოლო ფასადებზე გვიანდელი ცემენტის ნალესობები ძეგლის იერსახეს ამახინჯებდა.

სააგენტოს მიერ კვლევითი/საპროექტო და სარეაბილიტაციო სამუშაოებისათვის გამოიყო 222 903 ლარი.

ეროვნული მნიშვნელობის კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლი – სამთავროს სამონასტრო კომპლექსი ქ. მცხეთის ცენტრში, სამთავროს ველის ფერდობზე მდებარეობს. კომპლექსში შემავალი ნაგებობებია: ფერისცვალების გუმბათიანი ტაძარი, წმ. ნინოს ეკლესია, სამრევლო, კოშკი, ძველი სასახლისა და გალავნის ნაწილი, კელიები და სხვა გვიანდელი დამხმარე ნაგებობები. ფერისცვალების ტაძარი XI საუკუნით თარიღდება, თუმცა თავდაპირველი ნაგებობის ქვედა ნაწილების ფრაგმენტები დღემდე შემორჩენილი. წმინდა ნინოს ეკლესია სამეცნიერო ლიტერატურაში IV-IX საუკუნეებით თარიღდება.

გალე კახეთში კომპორტულად და უსაფრთხოდ ვიმგზავრავთ!

კახეთის რეგიონში საგზაო ინფრასტრუქტურის რეაბილიტაციის 12 პროექტი, 4 ნაპირსამაგრი და სტიქიის პრევენცია-ლიკვიდაციის პროექტი ხორციელდება. პროექტების ფარგლებში, რეაბილიტაცია ჩატარდება 138 კმ. გზას, საიდანაც 110 კმ. გზის რეაბილიტაცია მიმდინარე წელსვე დასრულდება. რეაბილიტაციის პროექტების ჯამური ღირებულება 178 მილიონი ლარია. ჯამურად თქვესმეტივე პროექტის ღირებულება კი – 183 მილიონი ლარია.

მათ შორის, რეაბილიტაცია უტარდება შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის ვაზიანი-გომბორი-თელავის საავტომობილო გზის 33.6 კმ-იანი მონაკვეთს, სადაც, ამ დროისთვის, უკვე მოწყობილია ხელოვნური ნაგებობების 90% და 12 კმ-ზე მოწყობილია ასფალტის საფარი.

დასრულების ეტაპზე შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის ახმეტა-მარჯანი ნაკრძალის საავტომობილო გზის დუისი-ჭიბახევის 8 კმ-იანი მონაკვეთის რეაბილიტაცია. აქტიურად მიმდინარეობს შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის ახმეტა-თელავი-მაკურციხის უშუალოდ თელავზე გამავალი საავტომობილო გზის 5 კმ-იანი მონაკვეთის სარეაბილიტაციო სამუშაოებიც.

რეაბილიტაცია უტარდება ასევე დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტის სიღნაღის მუნიციპალიტეტთან დამაკავშირებელი ადგილობრივი მნიშვნელობის საავტომობილო გზას. პროექტების დასრულება 2024 წელს იგეგმება და კახეთის რეგიონში, საავტომობილო გზებზე კომფორტულ და უსაფრთხო გადაადგილებას უზრუნველყოფს.

უპირობოდ რად იმდერეთა?!

რეპუბლიკის რუსთველოლოგთა ნაკრებმა გუნდმა, რომელიც ლიტინსტიმის სანვრდელ ბაზაზე ვაზადავლად, გამოსცა ფართო ფორმატის უზარმაზარი ფოლიანტი (512 გვერდი). სტატიების პრაგულს ასე ეწოდება – „რუსთველი და ნიგამი“.

წიგნი ნახსენებია არაა მურმან თავადაშვილის „ნიგამი და რუსთველი“ (2011), რომლის შესახებაც ჩვენს გაზეთში დაიბეჭდა აღტაცებული გამოხმაურება ირანოლოგი პროფესორის ნომადი ბართაიასი, სამუქფოდ დიდის ამბით წერია ასეთი რამ: „საშუალოს თემის უკავშირდება „ვეფხისტყაოსნის“ ოქსიმორული ტემპი: „უმოროტო ვის ასამა, რაცა კარგი საეშაუკო?“ აქ ავთანდილი სიყვარულით გონებადამბინდულ ტარელს უხსნის, რომ სიყვარულ-

ში ბოროტება არსებობს. ეს სენტენცია გამოთხილია ძველმეწიფე ფილოსოფიაში ცნობილი თეორიისა, რომ სიყვარული არის საშუალო ინსტანცია კეთილსა და ბოროტს შორის“ (კრებულები, 348-349).

მეკვლევებს მოსვლიათ საბინელი შეცდომა – მსოფლიოში ცნობილი ფილოსოფიური ტერმინი „კარგი“ გაუგიათ, როგორც თანამედროვე ქართული სიტყვა კარგი. ამ ყალბ გაგებაზე კი აუცილებელია მიმავალი თეორია.

ეს ფასაკო კი არ დავმართებოდათ, რომ წაუკეთებთ მ. თავადაშვილის წიგნი. იქ ყველაფერი ეს ნათლად ახსნილია, გახსენებულია ვ. ნობაძის განმარტება, რომ „კარგი“ ნიშნავს რიგს, წესს, თანამიმდევრობას, რაც მთავარია, ეს ტერმინი თურმე თვით ნიგამისაც კი ჰქონია მომარტვებული, თანაც ზუსტად ისე, როგორც რუსთველს, და ნაკრები გუნდის წევ-

რები აზრზე არ არიან. თავადაშვილის მონოგრაფიაში ვკითხულობთ: „სინამდვილეში „კარგი“ ნახმარია ნიგამის მეორე პოემაში და ნიშნავს, არც მეტი, არც ნაკლები, რიგს. ქმნილებში ერთგან ვკითხულობთ: „ამ კარგის მიხედვით ის გახდა მეუღლე“ (355).

რუსულ თარგმანშია: „На сей карте он сделанся супругом“. დავით ჩუბინაშვილის ლექსიკონში ის ამგვარადაა განმარტებული: რიგი, წესი, რიგობა (595).

ვერ დავიწმეებ, ოღონდ, შესაძლოა, ამ „კარგ“-ისაგან მოდიოდეს სიტყვები – ქარგა და ქარგალი“ (მ. თავადაშვილი, ნიგამი და რუსთველი, 2011, გვ. 114).

მაშასადამე, რუსთველის სადავო ფრაზაში არც ძველი მერძნული ფილოსოფიის კვალია, არც ოქსიმორონია. მასში მეტად უზრალა აზრია გამოხატული: რაც ემ-

მავის რიგისაა, რაც ეშავეულია, ის უბოროტო ვერ იქნებაო!

აი, რატომ იყო საჭირო, ლიტინსტიტუტში გამოშავალი კრებულის მთავარ რედაქტორად მურმან თავადაშვილის მიწვევა და მისი წიგნის შესაბამისი ადგილის გამოყენება და მითითება.

ახლა კი რა შეგვრჩა ხელთ? ხელთ შეგვრჩა ნაკრები გუნდის გამანადგურებელი ანგარიში ათით ნული!

მოსალოდნელია ეს წვეპოვიკა სახრეიკად (სახრედ) გადაიქცეს და ანგარიში კიდევ უფრო გაიზარდოს, როცა გამოჩენილი რუსთველოლოგი („ვინ მარტომან ასთა ავინს“) გამოაქვეყნებს თავის ვრცელ რეცენზიას ნაწვეპოვიკარ წიგნზე!

მირიან როზაძე, ოსპარამტორია „როზაშ“ დირექტორი

რეზიონი სამოგლო გულუი ისუტაპს

18 მარტს თბილისის აეროპორტში დაეშვა თვითმფრინავი, რომელსაც UFC-ის ქართველი ჩემპიონი ილია თოფურია ჩამოჰყვა. იგი საქართველოში პრემიერ-მინისტრ ირაკლი კობახიძის მოწვევით ჩამოვიდა. ილიას აეროპორტის გამოსასვლელში უამრავი გულშემატკივარი თუ მედიის წარმომადგენელი დახვდა. შეგახსენებთ, რომ 16 თებერვალს ქაშისთვლის მრძოლაში 27 წლის ქართველმა მებრძოლმა ავსტრალიელი ალექსანდერ ვოლკანოვიცი დაამარცხა. ილია თოფურიასთვის ეს MMA-ში ზედიზედ მე-15 გამარჯვება იყო, მას ჯერ კარიერაში არ

წაუვია. რაც შეეხება ვოლკანოვის, ავსტრალიელს ქვეშეშეუქვ წონაში საჩემპიონო ქაშარი ზედიზედ ხუთჯერ ჰქონდა დასული. თოფურია ქაშის მოგების შემდეგ სამშობლოში პირველად ჩამოვიდა და ქაშარიც თან ჩამოიტანა. ცნობილია, რომ 21 მარტს, საქართველო-ლუქსემბურგის მატჩის დაწყებამდე ილია თოფურია ქაშარს „დინამო არენაზე“ გულშემატკივრებს წარუდგენს.

გორჯღალოსანთა მე-16 გაელვება

რაზვი ევროპის ჩემპიონატის ფინალში საქართველოს ნაკრებმა პარიზში პორტუგალია დაჯაბნა და ადვილად, 36:10 მოიგო. შედეგად, „ბორჯღალოსნებმა“ მსოფლიოს ჩემპიონატზე პორტუგალიასთან ფრისთვის რეგანშიც აიღეს. რიჩარდ კოკერილის გუნდმა მეტოქეს ყველაფერში აჯობა და დამაჯერებლად მოიგო. პირველ ტაიმში ლუკა მატკავამ ოთხი ჯარიმა გაიტანა, რასაც მეტოქემ ერთი უპასუხა – 12:3. მეორე ნახევარში აკაკი ტაბუცაძემ დუბლი შეასრულა, ხოლო თითო ლელო ვანო კარუაძემ და მიხეილ ალანია მიითვალეს, საიდანაც მატკავამ ორი გარდასა-

ეპროვის ზღურბლთან

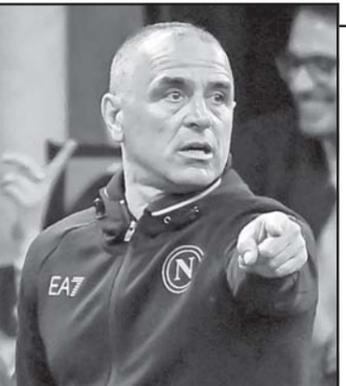

გურამ კაშია: „ნინ სინტპრისო კიირა გელოდებ, ფხვურთი სპარტიკელოს პარტიანებს“

საქართველოს ნაკრების კაპიტანმა გურამ კაშიამ შეკრების პირველ დღეს კომენტარი გააკეთა. „ძალიან მნიშვნელოვანი თამაშები გველის. მთავარია, ყველა ჯანმრთელად შევხვდეთ ლუქსემბურგთან მატჩს. ერთმანეთი გვეჩივრება ყველას ასეთი მნიშვნელოვანი თამაშის წინ. ეჭვი არ მეპარება, რომ ყველა ერთად ვიქნებით. ფეხბურთი აერთიანებს საქართველოს. ვფიქრობ, საინტერესო ერთი კვირა გველის და მიინდა მივმართო გულშემატკივრებს, რომ ისევ ისე გვიგულშემატკივრონ, როგორც აქამდე გვიჭერდნენ მხარს“, – თქვა კაშიამ. საქართველო ლუქსემბურგის ნაკრებს ხვალ თბილისში, „დინამო არენაზე“ უმასპინძლებს. ამ წყვილში გამარჯვებული გუნდი 26 მარტს, ფინალში საბერძნეთსა და ყაზახეთს შორის უმჯობესს შეხვდება.

სერია „ა“

„ნაპოლის“ მთავარმა მწვრთნელმა ფრანჩესკო კალძონამ „ინტერთან“ მატჩის (1:1) შემდეგ კომენტარი გააკეთა. როგორც მან თქვა, ყველა დეტალზე სამუშაოდ დრო არ აქვთ და ყველა პრობლემის მოსაგვარებლად ამ სიტუაციაში ჯადოქარია საჭირო.

„ყველა პრობლემის მოსაგვარებლად ჯადოქარია საჭირო, რადგან ძალიან მეფრს ვთამაშობთ და ცოტას ვვარჯიშობთ. ვცდილობთ დასვით ფაზას მეტი ყურადღება მივაქციოთ, ვიდრე შეტევას, რადგან ამას მეტი დრო სჭირდება. თუმცა, კარამდე ახლოს მივდივართ, მხოლოდ დასრულებული გვიჭირს. ჩემი გუნდი კვაიფიცილი ვარ. შეუიარაღებელი თვალთაყვანისმირი, რომ გვაჭირს შეტევის დაგვირგვინება, დრო ცოტა გვაქვს და ყველაფრის მოგვარება რთულია. 24 დღეში 6 მატჩი გვექონდა, თუ აღდგენის დღეებსაც გავითვალისწინებთ, ტაქტიკურად სამუშაოდ მხოლოდ 6-7 ვარჯიში გვექონდა. ჩვენთვის ეს არ არის ალბი, მაგრამ ობიექტური ფაქტია. დრო საჭირო ყველაფრის დასალაგებლად.“

ფრანჩესკო კალძონა:

„დრო ცოტაა, ყველა პრობლემის მოსაგვარებლად ჯადოქარია საჭირო“

მეფრს საქმე მაქვს და ოჯახთან სალაპარაკოდაც არ მაქვს დრო. პატარა შვილი მყავს, რომელსაც დღეში ერთხელაც ვერ ვესაუბრებ. არ მაინტერესებს რას ამზობენ ჩემს მომავალზე, სლოვაკეთის ფეხბურთის ფედერაციასთან კონტრაქტი 2025 წლამდე მაქვს, პირველად მათ გამომიცხადეს ნდობა, ამიტომ მათ პატივს ვცემ. „ინტერთან“ კარგად ვითამაშეთ, წარმოუდგენელი იყო იმაზე ფიქრი, რომ აქ ჩამოვიდოდით და არ გავგიჭირდებოდა. თუმცა, რეალურად მხოლოდ 10 წელი გავგიჭირდა, მოვახერხეთ გათანაბრება გუნდთან, რომელსაც ზედიზედ 10 მოგება ჰქონდა. ვარდა ამისა, მოგებაც ვცადეთ და ეს დამოკიდებულება სწორია. დრო ცოტაა ყველა დეტალზე სამუშაოდ, მაგრამ ამ გუნდს ვენდობი და ვმრუნდებით, გუნდი იზრდება და გვინდა, რომ სემონის ფინალური ნაწილი მაღალ დონეზე ჩავატაროთ“, – თქვა კალძონამ. შეგახსენებთ, რომ „ნაპოლი“ 45 ქულით მეფვიდე ადგილზეა, მომდევნო ტურში კი 30 მარტს, მერგამოს „ატალანტას“ საკუთარ მოედანზე დაუპირისპირდება.

პარატი

ამ დღეებში იტალიის ქალაქ ლეკოში გაიმართა ყოველწლიური საერთაშორისო ჩემპიონატი კარატეში „შავი ქაშის თასი“ (Black Belt Cup 2024), რომელშიც საქართველოს შოტოკან კარატე დოს კონფედერაციის გუნდმა წარმატებით იასპარეზა. ტურნირის ორგანიზატორი იყო მსოფლიოს ერთიანი კარატეს ფედერაცია (W.U.K.F.). ამ პრესტიჟულ ტურნირზე, სადაც 20-მდე ქვეყნის 1500-მდე სპორტსმენი მონაწილეობდა, ქართველმა კარატისტებმა საერთო ჯამში 7 მედალი მოიპოვეს: 1 ოქრო, 4 ვერცხლი და 2 მინჯაო! წარმატებით იასპარეზა 11 წლის ანდრია საათაშვილმა, ევროპის ორგზის და მრავალი საერთაშორისო ტურნირის გამარჯვებულმა. ამჯერად, მან კარატეს საერთაშორისო ჩემპიონატზე 11 წლის მიტებს შორის კუმიტეს ამსოლუტურ კატეგორიაში I ადგილი და ოქროს მედალი დაიასპარეზა. ამ შედეგის გარდა მანვე 2 მინჯაოს მედალი აიღო ინდივიდუალური კუმიტეს +45 კგ წონით კატეგორიასა და ინდივიდუალურ კატეში.

დიდებულ ნადავლით

უფროსებს შორის ინდივიდუალური კუმიტეს ამსოლუტურ წონით კატეგორიაში ვერცხლის მედალი აიღო ჯამბუკა მახარაძემ, მსოფლიოს ოთხგზის და ევროპის ხუთგზის ჩემპიონმა, ასევე მრავალი საერთაშორისო ტურნირის გამარჯვებულმა, შავი ქაშის V დანის მფლობელმა. საერთაშორისო ტურნირზე პირველად მიიღო მონაწილეობა ელენე შობოხიძემ, რომელმაც 8-9 წლის გოგონებს შორის ინდივიდუალური კუმიტესა და კატას დისციპლინებში დამაჯერებლად იასპარეზა და ერთბაშად 3 ვერცხლის მედალს დაეუფლა. ჯამბუკა მახარაძემ: – „შავი ქაშის თასი“ (Black Belt Cup 2024) შოტოკან კარატეში ტრადიციული საერთაშორისო ჩემპიონატი, რომელიც წელს იტალიაში მილანთან ახლოს მდებარე ქალაქ ლეკოში (Lecco) გაიმართა. ამ ტურნირზე მე უკვე მესამედ, კვლავ წარმატებით მივიღე მონაწილეობა და მიინდა გითხრათ, რომ წელსაც ჩემპიონატი ძალიან მა-

ღალ დონეზე იყო ორგანიზებული, ორი დღე დიდ სპორტულ კომპლექსში ერთდროულად 6 ტაბელში მიდიოდა ასპარეზობები. ამ ჩემპიონატზე უფროსებს შორის კუმიტეს ამსოლუტურ კატეგორიაში გამოსვლისას 3 წრე გავიარე: პირველ ორთაბრძოლაში 3:0 დავამარცხე სამუელ რამანესი (რუმინეთი), მეორე წრეში 5:1 მოვუგე ლუკა მარკონის (იტალია), მესამე წრეში 4:5 დავმარცხდი იტალიელ სპორტს-

მეტან პულო სიმონესთან, არადა მრძოლა თანაბარი ძალებითა და უპირატესობით წარმართა და სულ ცოტა დამაკლდა პირველ ადგილამდე, – ტაბელზე ასე ვთქვათ, დრო არ მყოფა და ასე დავეჭრდი ვერცხლის მედალს. აღსანიშნავია, რომ ასეთ საერთაშორისო ჩემპიონატებზე ყველა სპორტსმენი მაღალი პროფესიონალიზმით არის გამოწვეული, მაღალ დონეზე არიან ხოლმე მომზადებულები, კონკურენციაც დიდია და მეც სულ ვცდილობ, რომ ჩვენი ქვეყნის სახელი ღირსეულად გავიტანო. იტალიაში წარმატებით იასპარეზა ჩემმა მოსწავლემ, 11 წლის ანდრია საათაშვილმა, რომელსაც მიუხედავად იმისა, რომ ჩემი ინსტრუქტორობით მხოლოდ 4 წელია, რაც კარატეში ვარჯიშობს, საერთაშორისო ტურნირებზე უკვე სერიოზული წარმატებები აქვს და ამჯერადაც ნაყოფიერად იასპარეზა. ელენე შობოხიძე 2 წელია კარატეში ვარჯიშობს ქუთაისში, მისი მწვრთნელია ვაჟა უნგიაძე,

დიდი არქეოლოგის ღირსეულად განვლილი გზა აკადემიკოს კონსტანტინე ფიცხელაურის ხსოვნას

გარდაიცვალა გამოჩენილი ქართველი მეცნიერი, არქეოლოგი, საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის აკადემიკოსი კონსტანტინე (კიაზო) ფიცხელაური.

კონსტანტინე ფიცხელაური 1930 წლის 30 ნოემბერს, თბილისში, მოსამსახურის ოჯახში დაიბადა. მან თბილისის მე-7 ვაჟთა სკოლა 1948 წელს დაამთავრა. 1949 წელს შევიდა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ისტორიის ფაკულტეტზე საქართველოს ისტორიის სპეციალობით, რომელიც 1953 წელს წარმატებით დაამთავრა. უნივერსიტეტში სწავლისას დაიწყო კახეთის არქეოლოგიური ძეგლების დაზვერვითი შესწავლა. 1954-1957 წლებში გაიარა ასპირანტურის კურსი საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ისტორიის ინსტიტუტში პროფ. ა. კალანდაძის ხელმძღვანელობით. 1959 წელს დაიცვა საკანდიდატო დისერტაცია და მუშაობა დაიწყო საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ისტორიის ინსტიტუტში, სადაც აგრძელებდა კახეთის არქეოლოგიური ძეგლების შესწავლას. 1992 წელს დაიცვა სადოქტორო დისერტაცია და კახეთის არქეოლოგიური ექსპედიციის მუშაობაში ჩართო საარბრეოუკენის, შალეს და ტიუბინგენის უნივერსიტეტების სპეციალისტთა ფართო წრეები, რის შედეგადაც ამ სამუშაოების სამეცნიერო ანგარიშები სისტემატურად ქვეყნდებოდა გერმანიის პერიოდულ გამოცემებში. ამ პერიოდში საგანგებო მინვეით ლექციებს კავკასიის არქეოლოგიაზე სამი წლის განმავლობაში, როგორც სრული პროფესორი, კითხულობდა ტიუბინგენის უნივერსიტეტში. 2006 წლიდან იგი იყო ილია ჭავჭავაძის უნივერსიტეტის სრული პროფესორი, 2009 წლიდან კი – პროფესორი ემერიტუსი.

კ. ფიცხელაური აგრძელებდა საველე სამუშაოებს კახეთში ამერიკის, შვედეთის, გერმანიისა და ბალტიისპირეთის სამეცნიერო ცენტრებთან ერთად. მისი კვლევის ძირითადი მიმართულება იყო კავკასიის ბრინჯაოს ხანის კულტურების გაანალიზება თანამედროვე ტექნოლოგიების გამოყენებით. ამ სამუშაოებმა შესაძლებელი გახადა ახლებურად დასმულიყო კავკასიის უძველესი კულტურების განვითარება – დაეახლოვებინა იგი მახლობელი აღმოსავლეთის ცივილიზაციებთან.

კ. ფიცხელაურმა თავისი სამეცნიერო გამოკვლევებით უდიდესი ყურადღება დაამახსოვრა როგორც პოსტბრინჯოთა ქვეყნებში, ისე უცხოეთში, სადაც იგი კავკასიის სიძველეების ერთ-ერთ ყველაზე რეიტინგულ მეცნიერად ითვლებოდა.

2008 წლიდან იგი იყო საქართველოს ეროვნული მუზეუმის კონსულტანტი. მრავალმხრივი იყო კ. ფიცხელაურის მეცნიერული ინტერესების სფერო. ის მოიცავდა კავკასიის არქეოლოგიას, ბრინჯაოს ხანის კულტურათა გენეზისს, ქრონოლოგიას, პერიოდიზაციას, საქართველოში სახელმწიფოებრიობის სათავეების კვლევას არქეოლოგიური მასალების მიხედვით. კ. ფიცხელაური 15-მდე გამოქვეყნებული შრომის ავტორია. მათ შორისაა მონოგრაფიები, წიგნები, სახელმძღვანელოები, ლიტერატურები, პატენტები. ძირითადი სამეცნიერო შრომებიდან აღსანიშნავია: 1. იორ-ალაზნის აუზის ტერიტორიაზე მოსახლე ტომთა უძველესი კულტურა, თბ., „მეცნიერება“, 1965; 2. აღმოსავლეთ საქართველოს ტომთა ისტორიის ძირითადი პრობლემები (ძვ. წ. XV-XVI სს.) რეზიუმე რუსულ და ინგლისურ ენებზე, „მეცნიერება“, თბ., 1973; 3. Восточная Грузия в конце бронзового века, т.к.ა, „Мециереба“ Тб. 1979; 4. გადრეკილის არქეოლოგიური ძეგლები. კახეთის არქეოლოგიური ექსპედიციის შრომები, V, რუსული და ინგლისური რეზიუმეები, თბ., 1982 (თანაავტორი – ც. მენაბდე).

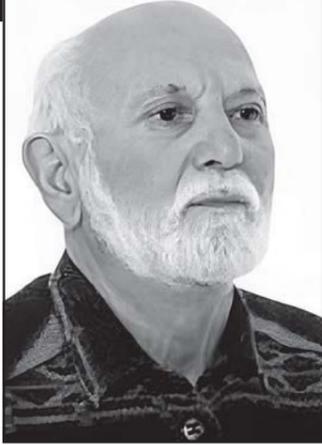
კ. ფიცხელაური გამოჩენილი ადამიანური თვისებების მქონე პიროვნება იყო. მან მნიშვნელოვანი კვალი დატოვა ქართულ მეცნიერებაში. მისი ნათელი ხსოვნა მარად დარჩება კოლეგების, მეგობრების და ახლობლების გულში.

საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია, საზოგადოებრივ მეცნიერებათა განყოფილება.

საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია ღრმად მწუხარებით იუნწყება, რომ გარდაიცვალა გამოჩენილი ქართველი მეცნიერი, არქეოლოგი, აკადემიკოსი

კონსტანტინე (კიაზო) ფიცხელაური

და სამომავალს უცხადებს განსვენებულის ოჯახს. პანაშვიდი 20 მარტს, 17 სთ. გამოსვენება – 21 მარტს, 14 სთ. საბურთალოს წმ. ბარბარეს ეკლესიიდან (ხილიანის ქ., ბავშვთა ინფექციური საავადმყოფოს მიმდებარე ტერიტორია).

პასტანო ონიანი

ნი“, ბიჭვინთა, „გაქვავებული ცრემლი“, „სვანი გოგონა“ (ორივე 1958), „მახვი“ (1967), „ამირანი“, მონუმენტი. სილნალი (1980 წ.), „ცოდნის სვეტი“ თბილისი, (1981), „მიხეილ ხერგიანის ბიუსტი“ მესტიის სერგიანის სახლ-მუზეუმთან; დაზღუერი ქანდაკება – „კაცი ლაშხეთიდან“, „ქალიშვილის პორტრეტი“ და სხვ. ბატონი ვახტანგი წარმატებით მუშაობდა გრაფიკაშიც. მისი გრაფიკული ნამუშევრებია: „მეუღლის პორტრეტი“ (1965), „წითელი ღრუბლები“ (1967) და სხვ. მხატვრულად გააფორმა ქართული ხალხური ეპოსის ნიმუშები: „გივარგილი“, „ამირანი“, „ბეთქილი“, „ლაღლერი“, „დალის საუფლო“.

საქართველოს მხატვართა კავშირმა კიდევ ერთი აუნაზღაურებული დანაკლისი განიცადა, გარდაიცვალა საქართველოს დამსახურებული მხატვარი (1967 წ.), „ღირსების“ ორდენის კავალერი (2002 წ.), საქართველოს მხატვართა კავშირის წევრი, ღვანდომისილი მხატვარი-მოქანდაკე ვახტანგ ონიანი.

დაიბადა 1932 წელს ლენტეხის რ-ნის სოფ. ჟახუნდერში. 1957 წელს დაამთავრა აპოლონ ქუთათელაძის სახელობის თბილისის სამხატვრო აკადემიის ქანდაკების ფაკულტეტი. მისი პედაგოგები იყვნენ: კ. მერაბიშვილი, ს. ქობულაძე, ს. კაკაბაძე. სადიპლომო ნამუშევარი იყო „ქალი რგოლით“ (ხელმძღვანელი კ. მერაბიშვილი). 1957 წლიდან მონაწილეობს თბილისისა და მსოფლიოს მრავალ ქალაქში მოწყობილ გამოფენებში; გააფორმა საქართველოს სექცია ალფორის საერთაშორისო ბაზრობაზე (1967, დაჯილდოვდა ოქროს მედლით) და საქართველოს პავილიონი – იზმირის საერთაშორისო ბაზრობაზე (1968) და მრავალი სხვ.

ვახტანგ ონიანის ძირითადი ნამუშევრებია – „მოლოდი-ნი“, ბიჭვინთა, „გაქვავებული ცრემლი“, „სვანი გოგონა“ (ორივე 1958), „მახვი“ (1967), „ამირანი“, მონუმენტი. სილნალი (1980 წ.), „ცოდნის სვეტი“ თბილისი, (1981), „მიხეილ ხერგიანის ბიუსტი“ მესტიის სერგიანის სახლ-მუზეუმთან; დაზღუერი ქანდაკება – „კაცი ლაშხეთიდან“, „ქალიშვილის პორტრეტი“ და სხვ. ბატონი ვახტანგი წარმატებით მუშაობდა გრაფიკაშიც. მისი გრაფიკული ნამუშევრებია: „მეუღლის პორტრეტი“ (1965), „წითელი ღრუბლები“ (1967) და სხვ. მხატვრულად გააფორმა ქართული ხალხური ეპოსის ნიმუშები: „გივარგილი“, „ამირანი“, „ბეთქილი“, „ლაღლერი“, „დალის საუფლო“.

და თანაუგრძნობენ განსვენებულის ოჯახს, ახლობლებს და სრულიად საქართველოს.

ბატონი ვახტანგი ავტორია რამდენიმე მხატვრული ნაწარმოებისა, მათ შორის: „ოქროს ხანა“, „თეთრი მერცხლების გადაფრენა ანუ...“ და სხვ.

1960-1961 წლებში მუშაობდა ჟურნალ „დროშის“ მთავარ მხატვრად; 1964-1980 – წლებში

საქართველოს მხატვართა კავშირი

ანზორ ბურჯანაძე, ნუგზარ ფოფხაძე, დავით სალარიძე, გრიგოლ ონიანი ღრმად მწუხარებით იუნწყებიან, რომ გარდაიცვალა საქართველოს სახალხო მხატვარი, უკეთილშობილესი პიროვნება, დიდი შემოქმედი, ქართული ქანდაკების დიდოსტატი, პატრიოტი და მამულიშვილი

პასტანო ონიანი

და თანაუგრძნობენ განსვენებულის ოჯახს, ახლობლებს და სრულიად საქართველოს.

საქართველოს მეგზვევთა საზოგადოება იუნწყება, რომ გარდაიცვალა ვეტერანი მეგზვე

თამაზ აზანიშვილი

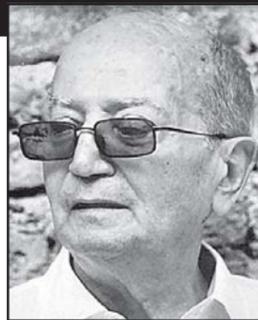
რომელიც უანგაროდ და კეთილსინდისიერად შრომობდა სხვადასხვა საგზაო ორგანიზაციებში საპასუხისმგებლო თანამდებობებზე. მათ შორის, მრავალი წელი იმუშავა ყოფილ საგზაო საპროექტო ინსტიტუტ „სოიუზ დორ პროექტი-ში“. გულისტკივილით ვიზიარებთ ოჯახის წევრთა მწუხარებას და თანავუგრძნობთ მათ.

საქართველოს მეგზვევთა საზოგადოების თავმჯდომარე თამაზ შილაკაძე

გივი მინდელის საზოგადოება ღრმად მწუხარებით იუნწყება, რომ გარდაიცვალა ღირსეული პიროვნება, დიდი პროფესიონალი, წარმატებული მწარმე და ბიზნეს-მენი, კოლორიტული თბილისელი, დიდი სამეგობროს თავკაცი, უკეთილშობილესი ადამიანი

ბია რამიშვილი

და თანაუგრძნობს განსვენებულის ოჯახსა და ახლობლებს

მეგობრების სახელით

იხილეთ კახიანი, დავით დათოშვილი, გონდო ქოშულია, მერაბ მახარაძე, თამაზ გოგინაშვილი, ბია მახარაძე.

საქართველოს რესპუბლიკის მოქალაქეობა უნდა შეუნარჩუნდეს!

პრემიერ-მინისტრი ირაკლი კობახიძე იუსტიციის სამინისტროსა და პრეზიდენტს მიმართავს, ილია თოფურიაშვილის საქართველოს მოქალაქეობის შესანარჩუნებლად ყველაფერი გააკეთდეს.

ესპანეთის მოქალაქეობის მინისტრის პარალელურად მნიშვნელოვანია, რომ მას შეუნარჩუნდეს საქართველოს მოქალაქეობა. მთავრობის მეთაურმა სპორტსმენს გამარჯვება მიულოცა და აღნიშნა, რომ საქართველოსა და ქართველი ხალხისთვის მისი გამარჯვება ძალიან საამაყო და მნიშვნელოვანია. ირაკლი კობახიძე ილია თოფურიას სამომავლო გეგმებიდან დაინტერესდა და წარმატებები უსურვა.

აშშ-ში ქართული კომერციული და სტამბადასაკლო მიმართულებით დაინტერესდნენ

დასავლეთ ტერიტორიების სააგენტო აშშ-ში, საერთაშორისო სათავადასავლო ტურისტულ გამოფენაზე – Travel and Adventure Show 2024 იყო წარმოდგენილი. მასშტაბურ ღონისძიებას გარემოს დაცვის და სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილე იური ნობაძე დაესწრო.

„მსგავსი მასშტაბის გამოფენაში მონაწილეობა არის მნიშვნელოვანი შესაძლებლობა საქართველოს და მისი უნიკალური ბუნების პოპულარიზაციისთვის, ასევე, ქვეყანაში საერთაშორისო ვიზიტორების აქტიური მოზიდვის ხელშეწყობისთვის.“

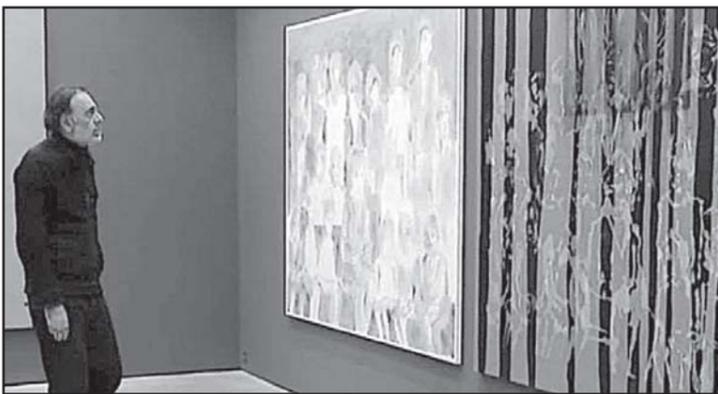
გამოფენაში მონაწილეობას იღებენ მსოფლიოს წამყვანი ტურისტული კომპანიები; ჩვენთვის განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია, აღნიშნულ კომპანიებს სწორად მივაწოდოთ ინფორმაცია საქართველოს ეკოტურისტული პოტენციალის შესახებ, – აღნიშნა გარემოს დაცვის და სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილე იური ნობაძე.

დაინტერესებულ პირებს შესაძლებლობა ჰქონდათ, ამომწურავი ინფორმაცია მიეღოთ საქართველოს დაცულ ტერიტორიებზე, ვირტუალური სათვალევების საშუალებით გასცნობოდნენ საქართველოს უნიკალურ ბუნებას. Travel and Adventure Show ტურნიზმის სფეროში მსოფლიო მასშტაბის ღონისძიებაა. 19-წლიანი ისტორიის განმავლობაში, აღნიშნულმა გამოფენამ დააკავშირა 2,5 მილიონზე მეტი მოგზაურობის მოყვარული, 15 000-ზე მეტი ტურისტულ სექტორში მოღვაწე კომპანია და ათასობით სამოგზაურო მედია და მარკეტინგული არხი.

სკოლის კვალი ფოტოთი გასცხვებული მხატვრის ტილოები

კულტურის ცენტრი „ათინათი“ ქართული თანამედროვე ხელოვნების ერთ-ერთი გამორჩეული წარმომადგენლის მასო გუბაძის გამოფენას მასპინძლობს.

სკოლის ძველი ფოტო, რომელიც მხატვარმა თავის არქივში აღმოაჩინა, ნამუშევრების სერიად იქცა. ექსპოზიცია ბოლო ერთი წლის განმავლობაში შექმნილ 60-მდე ნამუშევრს აერთიანებს.

„დიდორის“ ტრიუმფი პერსიაში

პრეზენტაციაში ანსამბლ „დიდორის“ ტურნე ტრიუმფით დასრულდა. ოსლოსა და ზაგზურში მათ სოლო კონცერტები გამართეს, ხოლო ამერსფორტში ანსამბლ „საქართველოსთან“ და ქართულ ანსამბლთან ერთად იმღერეს.

ანსამბლ „საქართველოს“ წევრები ქართულ ხალხურ სიმღერაზე შეყვარებული უცხოელები არიან და მას ქეთევან წიკლაური ხელმძღვანელობს. კონცერტებზე სრული ანშლაგი იყო. დიდი ინტერესს გამო, ორგანიზატორებმა ოსლოში ფეხზე დგომის ბილეთები დაამატეს და მათ შესაძენად სალაროსთან ადგილობრივების გრძელი რიგი იდგა.

მეთოჯინათა „სისუპრი კოსონი“ ქუთაისში სცენას დაუბრუნდა

ქუთაისის იაკობ გოგებაშვილის სახელობის პროფესიულ სახელმწიფო თეატრში საპრემიერო დღეებია. მეთოჯინეებმა წარმოადგინეს ჰექტორ მალოს „უსახლკაროს“ მოტივებზე შექმნილი ერთმოქმედებიანი სპექტაკლი „ცისფერი კოცონი“. დამდგმელი რეჟისორი ევატერინე სინაძეა.

მონაწილეობენ მსახიობები: ბაქარ დვისაძე, აბელ სოსელია, გიორგი ქართველიშვილი, ავთანდილ ჩიქვილაძე, ნინო შეყლაშვილი, ზაზა იოსებაშვილი, მანუჩარ ზეგალიშვილი.

„განსაკუთრებული ემოცია მაქვს დღეს „ცისფერი კოცონის“ მიმართ. დიდი პაუზის შემდეგ, ახალი სიცოცხლით, გაახლებული ვერსიით, მუსიკით, განათებით რენე კვლავ დაუბრუნდა სცენას. პიესა ფრანგი მწერლის, ჰექტორ მალოს ნაწარმოების, „უსახლკაროს“ მოტივებზე შექმნილი. მადლობა შემოქმედებით გუნდს. მიხარია, რომ პრემიერა წარმატებით შედგა“, – აცხადებს დამდგმელი რეჟისორი ევატერინე სინაძე.

სპექტაკლი დაფინანსებულია კულტურის და სპორტის სამინისტროს მიერ. თეატრი უკვე ემზადება შემდეგი პრემიერისთვის. რეჟისორმა ელენე მაცხოვრებელმა ახალ სპექტაკლზე დაიწყო მუშაობა.

<p>უხსოვრი პაუზის ქარბი: აშშ ფონდის - 2.6576; პერსია - 2.8949; ბრიტანული ბიკანა სტარტაპი - 3.3884; 100 რუბლი - 2.9277; თურქული ლირა - 0.0838; აზერბაიჯანული მანათი - 1.5629; 1000 სომხური დრამი - 6.5883</p>	<p>აპრილი 20 პარტიისთვის</p> <p>ალეკსანდრე სპირაძე:</p> <table border="1"> <tr><td>პარტი -</td><td>ლაპე</td><td>+1,</td><td>ფლე</td><td>+13</td></tr> <tr><td>პროპორციული -</td><td>ლაპე</td><td>-1,</td><td>ფლე</td><td>+10</td></tr> </table> <p>დასავლეთი საქართველო:</p> <table border="1"> <tr><td>პარტი -</td><td>ლაპე</td><td>+3,</td><td>ფლე</td><td>+14</td></tr> <tr><td>პროპორციული -</td><td>ლაპე</td><td>+1,</td><td>ფლე</td><td>+10</td></tr> <tr><td>თბილისი:</td><td>ლაპე</td><td>+5,</td><td>ფლე</td><td>+12</td></tr> </table>	პარტი -	ლაპე	+1,	ფლე	+13	პროპორციული -	ლაპე	-1,	ფლე	+10	პარტი -	ლაპე	+3,	ფლე	+14	პროპორციული -	ლაპე	+1,	ფლე	+10	თბილისი:	ლაპე	+5,	ფლე	+12	<p>დაგვიკავშირეთ, მოგვწერეთ: ტელ: 599-36-00-35, 577-77-27-17 ელ. ფოსტა: sakresp@top.ge და sakresp@mail.ru ვებ-გვერდი: www.sakresp.ge</p>
	პარტი -	ლაპე	+1,	ფლე	+13																						
პროპორციული -	ლაპე	-1,	ფლე	+10																							
პარტი -	ლაპე	+3,	ფლე	+14																							
პროპორციული -	ლაპე	+1,	ფლე	+10																							
თბილისი:	ლაპე	+5,	ფლე	+12																							

საქართველოს რესპუბლიკა

SAKARTVELOS RESPUBLIKA

ა.ნავროსის №116 (თბილისი რაიონი)

მთავარი რედაქტორი
სპარტაკ ძოგულია
 599 36-00-35

მთავარი რედაქტორის
 მოადგილე
მამუკა მამუკაძე
 597-22-07-04

ტექნიკური რედაქტორი
კახა ძორიძე

შემომცემლობის
 ჯგუფი:

ალექსანდრე შვილი
ბია ალანოვიჩი
ოთარ ტურაბაიძე

სტილისტ-
 კორექტორები:
ნაირა კაკალია,
ბია იორამაშვილი,
 ოპერატორი
შორენა გვილია

რეკლამის მენეჯერი:
577-77-27-17
rkobulia29@gmail.com
 ანგარიშის ნომერი
GE90BG000000538329790

გამომცემელი:

შპს 100 – ახალი
 „საქართველოს რესპუბლიკა“
 გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ გამომცემელი“
 599 36-00-35

იკავშირება სტამბა
 „კოლორი“
 ე. ზაღალაძის №3

კოლორი
 ჯგუფი

uac(უაკ)070.4(479.22)
 ს-323

2 009882 616932

ავტორთა საყურადღებოდ!

რედაქციის მიერ
 შეუძვეთავი მასალაზე
 დანიშნული
 ავტორთა ხარჯით.

გაზეთის მომდევნო ნომერი გამოვა ხვალ, 21 აგვისტოს